

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

وزارت علوم، تحقیقات و فناوری

موسسه پژوهش و برنامه‌ریزی آموزش عالی

تعاریف و مفاهیم آماری علوم، تحقیقات و فناوری

۱۳۸۷

تعاريف و مفاهيم آماری علوم، تحقیقات و فناوری
مجری: کمیته آمار بخشی علوم، تحقیقات و فناوری
تدوین کنندگان: دکتر محسن اکبرپور شیرازی، دکتر حمید جاودانی، داود حاتمی،
احمد حمزه لویی، احمد داوری، دکتر رضا نوروززاده، الهام خدابخش
ویراستار: داود حاتمی
امور اجرایی: رسول پاکدامن
حروفچینی و صفحه آرایی: زهرا نوری
چاپ اول: ۱۳۸۷
قیمت: ۲۰۰۰ تومان
شمارگان: ۳۰۰۰ نسخه
ناشر: مؤسسه پژوهش و برنامه ریزی آموزش عالی
نشانی: تهران، خیابان آفریقا، کوچه گلغام، شماره ۷۰، کد پستی: ۱۹۱۵۶۷۳۴۸۱
تلفن: ۱۸-۲۲۰۱۰۶۱۶ دورنگار: ۶۶۴۰۴۲۷۲
وب سایت: www.irphe.ir نشانی الکترونیکی: spc@irphe.ir
نقل قول از مطالب این کتاب با ذکر منبع بلامانع است.

اَللّٰهُمَّ اِنِّىْ اَسْئَلُكَ

اخذاهمرا احصاء کرده و شماره شان کرده استه آنها شماره کرنفنى كمال»

فهرست مندرجات

صفحه	عنوان
الف	سخن آغازین
ج	پیشگفتار
ز	کلیات
۱	واژه‌ها و اصطلاحات (به ترتیب حروف الفبا)
۸۱	فهرست منابع و مآخذ
۸۵	پیوست ۱ - فهرست اسامی اعضای کمیته آمار بخشی علوم، تحقیقات و فناوری
۹۵	پیوست ۲ - نشانی‌های الکترونیکی تخصصی مرتبط
۹۹	نمایه

سخن آغازین

از نظرگاه پژوهش، عصر حاضر را می‌توان عصر دانایی و، به تعبیری فراگیرتر، عصر علوم، تحقیقات و فناوری نام نهاد. "علوم" از آن رو که تاریخ جهان به جدیدترین مرحله علمی خود پا نهاده است، "تحقیقات" از آن نظر که علم به لحاظ شیوه از جامع‌ترین روش‌های پژوهشی (متدولوژی) بهره می‌جوید، و "فناوری" از آن جهت که انسان در کاربردی نمودن علم به برترین و دقیق‌ترین روش‌ها و ابزارهای عملیاتی مجهز است. دستیابی به این سطح از دانایی، روش‌مندی و فناوری و برنامه‌ریزی برای توسعه آن بدون در اختیار داشتن داده‌های دقیق، دسته‌بندی و تحلیل شده و همچنین پیش‌بینی وضعیت مطلوب زندگی انسان در آینده امکان‌پذیر نبوده است و تحقیقاً ترسیم هرچه دقیق‌تر چنین توسعه‌ای در افق آینده، در عرصه‌های گوناگون، بدون تشخیص و تعریف موضوعات و استلزام‌های مربوط به آینده میسر نیست.

از این منظر، کمیته آماربخشی علوم، تحقیقات و فناوری رکنی مهم در

ب ===== تعاریف و مفاهیم آماری علوم، تحقیقات و فناوری

فراهم آوردن پیش نیازهای برنامه‌ریزی و افزایش دقت برنامه‌های بلند مدت این بخش است. مؤسسه پژوهش و برنامه‌ریزی آموزش عالی در امتداد مأموریت‌های اصلی خود، مبنی بر توسعه مبانی علمی برنامه‌ریزی و تدوین برنامه‌های مورد نیاز حوزه علم و فناوری، به اعتلای فعالیت‌های جمع‌آوری آمار در این حوزه و انجام پژوهش‌های آماری مورد نیاز سیاست‌گذاران، برنامه‌ریزان و محققان توجه دارد.

امید است این اثر بتواند با استاندارد و نزدیک نمودن برداشت‌های مختلف از مفاهیم پایه آماری علوم، تحقیقات و فناوری موجب افزایش کیفیت آمارهای جمع‌بندی شده و غنای پژوهش‌های صورت گرفته بر مبنای این آمارها گردد.

محمد مهدی زاهدی

وزیر علوم، تحقیقات و فناوری

پیشگفتار

نقش روزافزون آمار و اطلاعات به مثابه پیش نیاز کلیه تصمیم‌گیری‌ها، سیاست‌گذاری‌ها و برنامه‌ریزی‌ها بر کسی پوشیده نیست. این نقش در عصر اطلاعات به قدری بدیهی است که نظام آماری کشورها و حجم و کیفیت بانک‌های اطلاعاتی آنها نه تنها یکی از مهمترین شاخص‌های توسعه یافتگی کشورها به شمار می‌آید، بلکه متقابلاً سیاست‌گذاری‌ها و برنامه‌ریزی‌های توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی کشورها نیز بدون در اختیار داشتن آمار کافی، صحیح و بهنگام ممکن نیست. اهمیت اطلاعات آماری در کلیه امور برنامه‌ریزی، اعم از سیاست‌گذاری، تعیین اهداف، خط‌مشی‌ها، هدایت امور اجرایی و، در نهایت، ارزیابی میزان موفقیت و یا عدم موفقیت آنها، به قدری است که بسیاری، اطلاعات آماری را عامل زیربنای برنامه‌ریزی به شمار می‌آورند و ایجاد نظامی کارآمد و مؤثر در تولید و عرضه آمار را از الزامات اولیه و ضروری در برنامه‌ریزی می‌دانند.

بخش مهمی از اختلاف‌های موجود در نتایج طرح‌ها و گزارش‌های آماری مشابه در کشور، ناشی از یکسان نبودن تعاریف و مفاهیم آماری مورد

استفاده در دستگاه‌های تولید کننده آمار است. این موضوع موجب بروز مشکلات متعددی از قبیل عدم قابلیت مقایسه‌پذیری و جمع‌پذیری آمارها در سطح ملی و بین‌المللی، اتلاف منابع مالی و انسانی و، در نهایت، کاهش اعتماد عمومی به آمار منتشره شده است.

در این راستا بر مبنای برنامه ملی آمار کشور، با توجه به ضرورت‌ها و الزام‌های ناشی از قانون برنامه چهارم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران (۱۳۸۴-۱۳۸۸)، برای ارتقای سطح کلیه زمینه‌های مرتبط با آمار (آمارهای ثبتی، استانداردهای آماری، تولید آمار و فناوری اطلاعات و پایگاه اطلاعات آماری کشور و غیره) اقدامات راهبردی و اجرایی پیش‌بینی شد و تکالیفی به وزارتخانه‌ها و دستگاه‌های عمده تولیدکننده آمار واگذار گردید. مجموعه این تکالیف در بند (ه) «سند تلفیقی اسناد توسعه بخشی و فرابخشی برنامه چهارم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران» در جلسه ۱۳۸۴/۵/۵ به تصویب هیأت محترم وزیران رسید. در این ارتباط، براساس نامه شماره ۹۰۳۹/و، به تاریخ ۸۵/۵/۱۸، همهٔ امور مربوط به این فعالیت‌ها به «مؤسسه پژوهش و برنامه‌ریزی آموزش عالی» منتقل گردید و، مؤسسه با مشارکت تمامی حوزه‌های ذی‌ربط، فعالیت‌های آموزشی، پژوهشی و فناوری را پیگیری کرد. کمیته آمار بخشی کوشید، به‌رغم فشردگی زمانی، با همکاری کلیه نهادهای دست‌اندرکار و ذی‌نفع، دامنه آمارهای علوم، تحقیقات و فناوری را، به‌ویژه با توجه به تغییرات ساختاری در وزارت علوم، تحقیقات و فناوری، توسعه دهد و روش گردآوری، تنظیم و انتشار آن نیز با رویکردی علمی دگرگون شود؛ به‌گونه‌ای که اطلاعات و آمار، نسبت به گذشته، دقیق‌تر و سریع‌تر در اختیار بهره‌برداران قرار گیرد. البته، این مهم جز با هماهنگی و همراهی دانشگاه‌ها و مراکز تحقیقاتی

که تولیدکننده غالب داده‌های مورد نظر هستند امکان‌پذیر نخواهد بود. مجموعه حاضر حاصل تلاش و فعالیت همکاران محترم در کمیته منتخب آمار بخشی که وظیفه بازننگری نهایی واژه‌ها و تعاریف را به عهده داشته‌اند(به ترتیب حروف الفبا عبارتند از آقایان: دکتر محسن اکبرپور شیرازی، دکتر حمید جاودانی، داود حاتمی، احمد حمزه‌لویی، احمد داوری اردکانی و دکتر رضا نوروززاده)، خانم الهام خدابخش مسئول دبیرخانه کمیته آمار بخشی و کارشناسان محترم معاونت‌ها و سازمان‌های وابسته به وزارت علوم، تحقیقات و فناوری، وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، وزارت آموزش و پرورش، دانشگاه آزاد اسلامی، مرکز آمار ایران و معاونت برنامه ریزی و نظارت راهبردی ریاست جمهوری است که در تمام مراحل با کمیته آمار بخشی علوم، تحقیقات و فناوری در مؤسسه همکاری داشته‌اند، و لازم است از ایشان سپاسگزاری شود.

امید است این مجموعه، که در نوع خود اثری ارزشمند به شمار می‌آید، زمینه اجماع و توافق مفاهیم به ویژه آمار علوم، تحقیقات و فناوری را فراهم آورد. بی‌شک این اثر با تمام ویژگی‌هایی که دارد، خالی از اشکال نیست. نقد عالمانه اندیشمندان و اعضای محترم هیأت علمی و کارشناسان محترم بر غنای این اثر خواهد افزود.

عزیزا... معماربانی

رئیس مؤسسه پژوهش و برنامه‌ریزی آموزش

عالی و رئیس کمیته آمار بخشی

کلیات

پیشینه آمار آموزش عالی

استفاده از آمار و اطلاعات یکی از عناصر ضروری برای تصمیم‌گیری است. سیاست‌گذاری در حوزه‌های کلان، بدون داشتن آمار دقیق، همچون حرکت در تاریکی است و مخاطرات فراوانی دارد. عمده سیاست‌گذاران و تصمیم‌گیران اهمیت این موضوع را در انجام وظایف خود دریافته‌اند و به تهیه آمار مورد نیاز می‌پردازند.

در حوزه آموزش عالی کشور نیز سال‌هاست که این موضوع مورد توجه مدیران ارشد قرار داشته و موضوع تهیه آمار برای مدیران و محققان در قالب نشریات ادواری در دستور کار قرار گرفته است.

در این راستا، مؤسسه پژوهش و برنامه‌ریزی آموزش عالی مسئولیت شناسایی، جمع‌آوری و تهیه اسناد آماری را بر عهده گرفته است و با تلاش مستمر به جمع‌آوری اقلامی چون پذیرفته‌شده، دانشجو، دانش‌آموخته و اعضای هیأت علمی دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی در سطح کشور

می‌پردازد.

استقرار کمیته آماربخشی علوم، تحقیقات و فناوری در این مؤسسه موجب شد که موضوعات استانداردسازی تعاریف و مفاهیم، شناسایی کلیه اقلام اطلاعاتی مورد نیاز در بخش علوم، تحقیقات و فناوری، نظام‌های الکترونیکی برای جمع‌آوری آمار و سامان‌بخشی به فعالیت‌های آماری بخش در دستور کار این مؤسسه قرار گیرد. در این مجموعه، نتایج یکی از این اقدام‌ها یعنی تعاریف و مفاهیم آماری، انتشار یافته است.

معرفی کمیته آمار بخشی علوم، تحقیقات و فناوری

به استناد بند یک مصوبه یکصد و ششمین جلسه شورای عالی اداری (به شماره ۱۹۰۱/۱۷۲۷۹۲ مورخ ۱۳۸۲/۹/۱۲)، کمیته آمار بخشی آموزش و پژوهش با هدف استقرار و ساماندهی نظام آماری علم و فناوری و برنامه‌ریزی جامع برای تهیه، تولید و تحلیل اطلاعات آماری مورد نیاز در وزارت علوم، تحقیقات و فناوری تشکیل شده است.

کمیته آماربخشی آموزش و پژوهش، به دلیل گسترده شدن فعالیت‌هایی در زمینه‌های علوم، تحقیقات و فناوری، بر اساس مصوبه سی و یکمین جلسه شورای عالی آمار در تاریخ ۸۷/۶/۳ به «کمیته آمار بخشی علوم، تحقیقات و فناوری» تغییر نام داد. اصلاح ساختار اعضا و اضافه شدن نمایندگانی از وزارت آموزش و پرورش، وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و دانشگاه آزاد اسلامی، پس از بررسی در کمیسیون تخصصی شورای عالی آمار و شورای عالی آمار، مورد موافقت قرار گرفت. وظایف و ساختار این کمیته به شرح ذیل است.

وظایف کمیته آماربخشی

- ۱- شناسایی تنگناها و مشکلات آماری بخش و تعیین روش‌های رفع آن
- ۲- شناخت امکانات آماری بخش
- ۳- شناسایی آمارهای مورد نیاز برنامه و توسعه بخش
- ۴- بررسی و تصویب تعاریف و مفاهیم کاربردی در فعالیت‌های آماری بخش
- ۵- شناسایی اقلام آماری بخش (موجود و مورد نیاز)
- ۶- بررسی، تصویب و ارائه تسهیلات لازم برای مکانیزه کردن آمار و اطلاعات موجود و ایجاد پایگاه اطلاعات آماری بخش
- ۷- پیگیری اجرای مصوبات شورای عالی آمار در زمینه فعالیت‌های آماری بخش
- ۸- بررسی مواردی که از طریق وزیرعلوم، تحقیقات و فناوری به کمیته ارجاع می‌شود.
- ۹- بررسی و تصویب اعتبارات سالانه مورد نیاز پایگاه اطلاعات و اطلاع‌رسانی کمیته و پیگیری آن از طریق ضوابط بودجه سالانه
- ۱۰- بررسی و تصویب برنامه‌های کوتاه مدت و بلندمدت فعالیت‌های آماری بخش
- ۱۱- نظارت بر پیاده‌سازی و راه‌اندازی نظام تولید آمارهای ثبتی با انجام هماهنگی‌های لازم و همکاری با مرکز آمار ایران
- ۱۲- بررسی و تصویب طرح‌های آماری مورد نیاز
- ۱۳- تعیین و ایجاد ساختار مدیریتی نظام آماری بخش و تعیین وظایف هر یک از گروه‌های کاری تخصصی در انجام فعالیت‌های آماری بخش

ی ===== تعاریف و مفاهیم آماری علوم، تحقیقات و فناوری

- ۱۴- ایجاد هماهنگی‌های لازم برای اتصال پایگاه اطلاعات آماری بخش به شبکه اطلاع‌رسانی آماری کشور
- ۱۵- پردازش، تجزیه و تحلیل اطلاعات آماری و تدوین گزارش تحلیلی از وضع موجود فعالیت‌های آماری بخش
- ۱۶- تمهیدات لازم برای تسهیل اطلاع‌رسانی و ارائه آمارهای تولید شده بخش به کاربران آماری
- ۱۷- تهیه و ارائه برنامه فعالیت‌های آماری بخش به دبیرخانه شورای عالی آمار برای بررسی‌های فنی، اجرایی و مالی
- ۱۸- ارائه پیشنهادهای مرتبط در امر برنامه‌ریزی علم و فناوری مبتنی بر داده‌های آماری و استفاده از نتایج آن

ساختار کمیته آماربخشی

ارکان اصلی کمیته آماربخشی عبارتند از رئیس، دبیر و اعضای کمیته. رئیس کمیته آمار بخشی علوم، تحقیقات و فناوری از زمان استقرار این کمیته در مؤسسه پژوهش و برنامه‌ریزی آموزش عالی، رئیس مؤسسه و دبیر آن، معاون پژوهشی مؤسسه است. اعضای کمیته آمار بخشی مجموعه‌ای از نمایندگان آگاه و صاحب‌نظر از حوزه‌های مختلف هستند که وظیفه برنامه‌ریزی در خصوص آمار علوم، تحقیقات و فناوری را بر عهده دارند.

حوزه‌هایی که در این کمیته مشارکت دارند عبارتند از:

الف: معاونت برنامه‌ریزی و نظارت راهبردی ریاست جمهوری

ب: مرکز آمار ایران

ج: وزارت علوم، تحقیقات و فناوری

۱- معاونت آموزشی

- ۲- معاونت پژوهشی
 - ۳- معاونت پشتیبانی، حقوقی و امور مجلس
 - ۴- معاونت دانشجویی
 - ۵- معاونت طرح و توسعه
 - ۶- معاونت فرهنگی
 - ۷- معاونت فناوری
 - ۸- حوزه وزارتی
 - ۹- سازمان پژوهش‌های علمی و صنعتی ایران
 - ۱۰- سازمان سنجش آموزش کشور
 - ۱۱- صندوق رفاه دانشجویان
 - ۱۳- دانشگاه پیام نور
 - ۱۴- دانشگاه جامع علمی-کاربردی
- د: وزارت آموزش و پرورش
- ه: وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی
- و: دانشگاه آزاد اسلامی

کمیته آماری بخشی برای انجام امور تخصصی، فنی و کارشناسی خود می‌تواند از کمیته‌های خاص‌تری استفاده کند. برای نمونه، وظایف محوله از سوی کمیته اصلی آماری بخشی را تاکنون کمیته تخصصی آمار بخشی، کارگروه‌های کمیته تخصصی و کمیته منتخب برعهده داشته‌اند که در ذیل نقش هر یک از آنها به اجمال تشریح می‌شود.

کمیته تخصصی آمار بخشی: کمیته‌ای متشکل از نمایندگان منتخب اعضای کمیته آمار بخشی که بررسی کارشناسی مباحث را بر عهده دارند.

ل = تعاریف و مفاهیم آماری علوم، تحقیقات و فناوری

کارگروه کمیته تخصصی: گروه‌هایی تخصصی که کمیته آمار بخشی، بر حسب ضرورت، در موضوعات مرتبط تشکیل می‌دهد.

کمیته منتخب آمار بخشی: کمیته‌ای متشکل از افراد صاحب تجربه، نظریه پرداز و دارای تخصص از حوزه‌های لازم با انتخاب رئیس کمیته که وظیفه بازنگری تعاریف و مفاهیم آماری را بر عهده دارند.

(فهرست اسامی اعضای کمیته آمار بخشی، کمیته تخصصی آمار بخشی و کارگروه کمیته تخصصی آمار بخشی علوم، تحقیقات و فناوری در انتهای کتاب آورده شده است.)

فرایند استانداردسازی تعاریف و مفاهیم

فرایند استانداردسازی تعاریف و مفاهیم در کمیته آمار بخشی علوم، تحقیقات و فناوری به شرح زیر صورت گرفته است:

۱- جمع‌آوری نخستین واژه‌ها و تعاریف در کمیته تخصصی آمار بخشی

هدف استانداردسازی تعاریف و مفاهیم واژه‌هایی بود که دارای قلم آماری می‌باشند. از این رو نمایندگان با توجه به حوزه معرفی شده به جمع‌آوری واژه‌ها و تعاریفی که منشأ اثر، قلم آماری می‌باشند اقدام نمودند.

۲- بررسی واژه‌ها در جلسات کارشناسی کمیته تخصصی و کارگروه‌های مورد نیاز جهت ارائه تعاریف نخستین

پس از بررسی واژه‌ها و تأیید و انتخاب واژه‌های مورد نیاز هر حوزه، بحث و بررسی در مورد نخستین تعاریف در جلسات کارشناسی آغاز شد (۳۶ جلسه ۴ ساعته). واژه‌هایی که در چند حوزه مورد استفاده آماری قرار می‌گرفتند و،

در عین حال، محدوده متفاوتی را دربر داشتند نیز مورد بحث و بررسی قرار گرفتند تا تعریفی واحد برای آنها ارائه شود (۱۲ جلسه ۲ ساعته).
۳- طرح و بررسی نتایج جلسات کارشناسی کمیته تخصصی در کمیته
آمار بخشی

تعاریف جمع‌بندی شده در کمیته تخصصی و کارگروه‌ها، برای اعمال نظر نهایی، در دستور کار کمیته‌های آمار بخشی قرار گرفت.

۴- نظرخواهی اولیه از معاونت‌ها و حوزه‌های ذی‌ربط
ویراست نهایی که با اعمال تغییرات لازم در کمیته‌های تخصصی، کمیته آمار بخشی و کارگروه‌های تخصصی تهیه گردیده بود به معاونت‌ها و حوزه‌های مختلف آموزش عالی برای دریافت هرگونه نظر احتمالی ارسال شد.

۵- تشکیل گروه‌های تخصصی و نهایی‌سازی واژه‌ها و تعاریف
پس از جلسه مورخ ۸۷/۲/۳۱ و اعلام نظر بخش‌های مختلف، کمیته منتخبی متشکل از افراد صاحب تجربه، نظریه‌پرداز و دارای تخصص از حوزه‌های لازم با انتخاب رئیس کمیته تشکیل و وظیفه بازنگری سریع تعاریف را به عهده گرفت. این کمیته در طی ۴ ماه و با تشکیل ۳۰ جلسه این وظیفه را به انجام رسانید.

۶- نظرخواهی عمومی از معاونت‌ها، حوزه‌های ذی‌ربط، دانشگاه‌ها و
مؤسسات پژوهشی

نسخه تهیه‌شده از طریق مکاتباتی با تمامی دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزشی و پژوهشی و نیز حوزه‌های ستادی ذی‌ربط، برای نظرخواهی و دریافت هرگونه رهنمود، در اختیار صاحب نظران قرار گرفت. دوره نظرخواهی یک ماه به‌طول انجامید و، در نهایت نظرهای دریافت شده برای بررسی مجدد و تهیه نسخه نهایی در اختیار کمیته منتخب قرار داده شدند.

چشم‌انداز آتی آمار علم و فناوری

با رواج تفکر برنامه‌ریزی در حوزه‌های ستادی کشور و تلاش همگان برای رسیدن به چشم‌انداز ۱۴۰۴ جمهوری اسلامی ایران، موضوع آمار و اطلاعات اهمیتی بیش از گذشته یافته است. در حوزه فعالیت‌های آماری کشور، انتظار می‌رود که نقش فناوری اطلاعات در جمع‌آوری و پردازش داده‌ها بیشتر از گذشته شود. از همین رو، کمیته آماربخشی علوم، تحقیقات و فناوری نیز در آینده به فعالیت‌هایی می‌اندیشد که در آنها موضوع تهیه آمار و پالایش و غنی‌سازی آن به نحوی که برای سیاست‌گذاران، تصمیم‌گیران و محققان، نقش پژوهشی کلیدی ایفا کند، جدی‌تر و معنی‌دارتر مطرح شوند. پیش‌بینی می‌شود که، در آینده، نقش فناوری اطلاعات در شناسایی، ثبت، جمع‌آوری بهنگام و تهیه گزارش‌های آماری متنوع و مناسب بیشتر شود. اقلام اطلاعاتی به‌صورتی گسترده‌تر شناسایی و جمع‌آوری شوند و سیستم‌های اطلاعاتی - عملیاتی متناسب توسعه داده شود.

گسترش پژوهش‌های آماری و آمارگیری‌های گسترده در جهت رفع نیاز حوزه‌های ستادی از جمله موضوعاتی است که این کمیته در آینده به آن خواهد پرداخت. فعالیت‌های کشف دانش از انبارهای مملو از داده‌های متنوع از موضوعات دیگری هستند که تصمیمات مهم را اثربخش‌تر می‌سازند. از این رو، ضرورت پرداختن کمیته آماربخشی علوم، تحقیقات و فناوری به این مهم اجتناب‌ناپذیر است.

توسعه سیستم‌های تصمیم‌یار و خبره مبتنی بر قواعد منبعت از دانش کشف شده از جمع‌آوری داده‌ها به مثابه ابزارهای کمکی برای تصمیم‌گیران، از جمله اقدامات مبتنی بر فناوری اطلاعات است که امکان بهره‌برداری از

تعاریف و مفاهیم آماری علوم، تحقیقات و فناوری

آمار و اطلاعات تهیه شده را برای مدیران ارشد در زمینه‌های حرفه‌ای فراهم می‌سازد.

مؤسسه پژوهش و برنامه‌ریزی آموزش عالی امیدوار است که با توجه به ضرورت‌های یاد شده و نیز در نظر داشتن محدوده وظایف خود، جدی‌تر از گذشته به این مهم بپردازد.

واژه‌ها و اصطلاحات (به ترتیب حروف الفبا)

آ/الف

آزمایشگاه پژوهشی

مکانی مجهز برای انجام آزمایش‌های پژوهشی در یک یا چند زمینه علمی خاص است.

آزمایشگاه حمایتی

آزمایشگاه پژوهشی که به منظور پشتیبانی از پژوهشگران حقیقی و حقوقی خدمات علمی - فنی ارائه می‌کند.

آزمایشگاه مجازی

فضائی مجازی برای ارائه و انجام آزمایش‌های پژوهشی است.

آزمون

فرایند سنجش و ارزیابی آموخته‌ها، مهارت و دانش فراگیران در یک دوره آموزشی است.

آزمون جامع

ارزیابی کلی از توان علمی دانشجو مبتنی بر آموخته‌های دوره تحصیلی به صورت شفاهی، کتبی یا کتبی شفاهی است.

آزمون جامع پودمانی

آزمون سنجش دانش و مهارت دانش‌آموختگان دوره‌های پودمانی داوطلب دریافت مدرک کاردانی است.

آزمون جامع دارندگان مدارک معادل (کاردانی، کارشناسی و کارشناسی ارشد)

آزمونی که دانش‌آموختگان دوره‌های معادل، در صورت قبولی در آن، می‌توانند در آزمون ورودی دوره رسمی بالاتر شرکت کنند.

آزمون جامع دکتری

آزمونی تخصصی که در پایان دوره آموزشی دکتری تخصصی، با هدف آزمون توانمندی‌های دانشجو، برگزار می‌شود.

آزمون زبان خارجی

آزمون تعیین سطح مهارت و معلومات زبان خارجی، که به شکل‌های گوناگون (TOLIMO, IELTS, TOFEL, TSE, IBT, MCHE) و نظایر آن برگزار می‌شود.

آزمون سراسری

آزمونی رقابتی کشوری که برای ورود داوطلبان به دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی برگزار می‌شود.

آزمون کاردانی به کارشناسی ناپیوسته

آزمونی رقابتی برای ورود دانش‌آموختگان دوره کاردانی به دوره کارشناسی است.

آزمون کارشناسی‌ارشد ناپیوسته

ابزاری برای ارزیابی دانش و مهارت‌های دانش‌آموختگان دوره کارشناسی به دوره کارشناسی‌ارشد است.

آزمون مجازی

آزمونی که در فضای مجازی برگزار می‌شود.

آزمون مهندسی حرفه‌ای (PEE)

آزمونی که برای ارزیابی تخصص دانش‌آموختگان دانشگاهی در رشته‌های مختلف فنی برگزار می‌شود.

آزمون‌سازی

فرایند ساخت آزمون‌های استاندارد که دارای پایایی و روایی است.

آموزش از راه دور

نوعی فرایند یادگیری که طی آن دانشجو می‌تواند با استفاده از فناوری‌های گوناگون آموزشی، بدون لزوم حضور فیزیکی، تحصیل کند.

آموزش باز

نوعی آموزش انعطاف‌پذیر و دانش‌محور است که مواد درسی، زمان، مکان و فناوری آموزش، اساساً بر مبنای نیازها و امکانات یادگیرنده و نهاد آموزشی، تعیین و تأمین می‌شود.

آموزش باز و از راه دور

نوعی آموزش باز که با استفاده از فناوری‌های آموزش از راه دور ارائه می‌شود.

آموزش پاره وقت

آموزشی دانشگاهی که مدت مجاز تحصیلی برای دانشجویان آن دوره بیشتر از دوره مشابه در نظام آموزشی تمام وقت است.

آموزش پودمانی

آموزشی نظری و یا مهارت‌آموزی که در تخصص‌های عملی و یا مهارت‌های شغلی در قالب برنامه‌های مستقل ارائه می‌شود.

آموزش حضوری

آموزش چهره به چهره است که در آن، انتقال مفاهیم و یادگیری از طریق برگزاری کلاس‌های حضوری، اعم از نظری و عملی، صورت می‌گیرد.

آموزش در زمینه‌های فرهنگی

آموزشی فوق برنامه در حوزه مسائل فرهنگی، که خارج از برنامه‌های رسمی دانشگاهی برای علاقه‌مندان ارائه می‌شود.

آموزش رایگان

تسهیلاتی قانونی که به موجب آن دانشجویان می‌توانند بدون پرداخت شهریه و صرفاً با سپردن تعهد خدمت تحصیل کنند.

آموزش عالی آزاد

آموزشی غیررسمی و بالاتر از سطح متوسطه که در قالب دوره‌های تخصصی و کاربردی کوتاه مدت اجرا می‌شود و به دانش‌آموختگان این دوره‌ها گواهی گذراندن دوره، بدون استفاده از عناوین رسمی دانشگاهی (مانند کاردانی، کارشناسی و غیره یا معادل آنها)، اعطا می‌شود.

آموزش عالی بخش عمومی

بخشی از نظام آموزش عالی که منابع و امکانات آن از سوی نهادهای عمومی تأمین می‌شود.

آموزش عالی دولتی

بخشی از نظام آموزش عالی که منابع و امکانات آن از سوی نهادهای دولتی تأمین می‌شود.

آموزش عالی رسمی

آموزش رسمی بالاتر از سطح متوسطه که به دریافت دانشنامه در یکی از دوره‌های تحصیلی دانشگاهی منتهی می‌شود.

آموزش عالی غیردولتی

بخشی از نظام آموزش عالی که منابع و امکانات آن توسط افراد حقیقی و حقوقی غیر دولتی تأمین می‌شود.

آموزش عالی غیررسمی

آموزشی دانشگاهی که صرفاً به دریافت گواهینامه پایان دوره منتهی می‌شود.

آموزش علمی - کاربردی

آموزشی که بر ارتقای سطح دانش فنی و مهارت‌های عملی تمرکز دارد.

آموزش غیرحضوری

آموزشی که یادگیری در آن، بدون شرکت در کلاس و با استفاده از رسانه‌های نوشتاری، صوتی - تصویری و الکترونیکی، انجام می‌شود.

آموزش فنی - حرفه‌ای

آموزشی که فرد را برای احراز شغل و حرفه‌ای آماده می‌سازد یا سطح کارایی و توانایی افراد شاغل به فنون و حرفه را ارتقا می‌دهد.

آموزش مجازی

آموزشی که یادگیری در آن عمدتاً در فضای مجازی به صورت برخط یا برون‌خط و با استفاده از رسانه‌های الکترونیکی، به صورت همزمان یا غیرهمزمان و تعاملی یا غیرتعاملی انجام می‌شود.

آموزش مداوم جامعه پزشکی

آموزشی که برای روزآمدن ساختن دانش و مهارت‌های حرفه‌ای جامعه پزشکی ارائه می‌شود.

آموزش نیمه حضوری

آموزشی که بخشی از فرایند یادگیری، با استفاده از رسانه‌های نوشتاری، صوتی - تصویری و الکترونیکی و برگزاری کلاس‌های رفع اشکال، به صورت چهره به چهره انجام می‌شود.

آموزشکده

نهادی که به صورت مستقل و یا وابسته به یک مؤسسه آموزش عالی، به آموزش در دوره کاردانی می‌پردازد.

آموزشکده فنی - حرفه‌ای

آموزشکده‌ای که به ارائه برنامه‌های آموزش فنی - حرفه‌ای می‌پردازد.

آموزشگردانشگاهی

فردی که به آموزش و مهارت‌آموزی در یک نهاد آموزش عالی به صورت تمام وقت، نیمه وقت یا پاره وقت اشتغال دارد.

آموزشگر دانشگاهی پاره وقت

آموزشگری که در یکی از نهادهای آموزش عالی، برای انجام خدمتی مشخص در یک دوره زمانی معین، به کار اشتغال دارد.

آموزشگر دانشگاهی حق التدریسی

رجوع کنید به آموزشگر دانشگاهی پاره وقت.

آموزشگر دانشگاهی نیمه وقت

آموزشگری که، بر مبنای مقررات مربوط، نیمی از وقت کاری خود را در یکی از مؤسسات آموزش عالی و یا پژوهشی به کار اشتغال دارد.

اختراع

خلق ایده، مفهوم، طرح یا الگویی برای یک محصول، وسیله، فرایند یا سیستم پیشرفته‌تر است.

اردوگاه فرهنگی دانشجویی

مکانی با امکانات فرهنگی، تفریحی و مناسب فعالیت‌های جمعی که از آن به منظور سپری کردن اوقات فراغت دانشجویان و برگزاری برنامه‌های جمعی دانشجویی استفاده می‌شود.

اردوی دانشجویی

سفر گروهی دانشجویان که با مقاصد علمی، زیارتی، سیاحتی، ورزشی و تفریحی انجام می‌گیرد.

ارزشیابی مدرک دانش‌آموختگان خارج از کشور

فرایندی برای تعیین ارزش علمی و تأیید مدارک تحصیلی صادره از مؤسسات آموزش عالی خارجی که، براساس ضوابط معین، صورت می‌گیرد.

ارزیابی جامع دکتری

رجوع کنید به آزمون جامع دکتری.

ارزیابی فناوری

سنجش جامع یک فناوری برای تعیین سیاست‌های عمومی، ایجاد، اشاعه، انتقال، بومی‌سازی آن و یا ایجاد فناوری دیگر است.

استاد

دارنده بالاترین مرتبه علمی از مراتب عضو هیأت علمی است.

استاد راهنما

عضو هیأت علمی که مسئولیت راهنمایی دانشجو را در انجام پروژه، پایان نامه یا رساله بر عهده دارد.

استاد مشاور

عضو هیأت علمی که مسئولیت مشاوره دانشجو را به منظور انجام پایان نامه یا رساله بر عهده دارد.

استادیار

دارنده دومین مرتبه علمی از مراتب عضو هیأت علمی است.

استان بومی داوطلب

استانی که داوطلب آزمون سراسری سه سال آخر تحصیلات متوسطه را در آن گذرانده است.

اشاعه فناوری

ترویج کاربرد یک فناوری معین در جامعه است.

المپیاد علمی دانشجویی کشور

آزمونی که برای سنجش توانایی علمی دانشجویان برگزیده در رشته‌های مختلف دانشگاهی با هدف تشویق و ترغیب آنها به مطالعه و تحقیق در دوران تحصیل و شناسایی استعدادهای درخشان و ایجاد فرصت‌های مناسب برای اعتلای علمی آنان برگزار می‌شود.

المپیاد ورزشی دانشجویی

رقابت‌های ورزشی قهرمانی که توسط مؤسسات آموزش عالی (داخلی یا خارجی) در چند رشته ورزشی هر دو سال یک بار برگزار می‌شود.

انتقال فناوری

فرآیند جابجایی یک فناوری از جایی به جای دیگر است.

انجمن دانشجویی

اجتماعی از دانشجویان که با هدف مشخص در یکی از زمینه های علمی، فرهنگی، اجتماعی و سیاسی فعالیت می کند.

انجمن علمی

تشکل مستقل و غیرانتفاعی دانش آموختگان که در یک زمینه علمی مشخص به فعالیت می پردازد.

ایجاد فناوری

کار بست هوشمندانه تجربه، دانش، علم، فن، مهارت، اطلاعات، سخت افزار و مدیریت آنها برای تبدیل ایده به کالا و خدمات و روش های تولید جدید است.

ب / پ

بانک اطلاعات علمی

مجموعه‌ای از داده‌ها و اطلاعات علمی - پژوهشی که در یک زمینه علمی خاص جمع‌آوری شده است.

برگزیده جشنواره بین‌المللی خوارزمی

فرد یا گروهی که طرح ارائه شده آنها به جشنواره، پس از ارزیابی در هیأت داوران، برگزیده شده است.

برنامه آموزش مداوم جامعه پزشکی

برنامه‌ای که برای روزآمدسازی دانش و مهارت جامعه پزشکی تدوین می‌شود.

برنامه درسی

مجموعه‌ای به هم پیوسته‌ای از دروس که هدف آموزشی مشخصی را دنبال می‌کند.

برنامه درسی پودمانی (علمی - کاربردی)

برنامه‌ای که بر مبنای یادگیری دانش فنی و یا مهارت به صورت ناپیوسته و مستقل ارائه می‌شود.

برنامه راهبردی

طرح مدون و نظام‌مند، که بر مبنای سنجش وضعیت کنونی و ترسیم وضع مطلوب، چارچوب فعالیت‌های نهاد مربوط را با نگاه آینده‌اندیشانه تعیین و تنظیم می‌کند.

بزرگداشت مفاخر علمی و فرهنگی

مراسمی برای گرامیداشت خدمات برجسته برگزیدگان علمی و فرهنگی است.

بورس تحصیلی

فرستی برای افراد دارای شرایط جهت ادامه تحصیل در دوره‌های آموزش عالی، با حمایت مادی و حقوقی از آنان، است.

بورس دولتها

بورس تحصیلی که در چارچوب همکاری‌های علمی از طرف یک کشور یا مؤسسه آموزش عالی آن کشور به کشور یا مؤسسه آموزش عالی دیگر اعطا می‌شود.

بورس سال آخر دکتری تخصصی

بورسی تحصیلی که به دانشجویان سال آخر دوره‌های تحصیلی دکتری تخصصی خارج از کشور که با هزینه شخصی تحصیل می‌کنند، برابر ضوابط معین، اعطا می‌شود.

بورس همراه

بورسی تحصیلی که برابر ضوابط معین به همسر دانشجوی بورسیه خارج از کشور تعلق می‌گیرد.

بهبیار

دانش آموخته دوره آموزشی رسمی بهیاری است.

پارک علم و فناوری

نهادی حرفه‌ای تخصصی که برای ارتقای سطح فرهنگ نوآوری و افزایش هم‌کنشی میان شرکت‌های حاضر در پارک و مراکز صنعتی و تجاری و مؤسسات تولید علم و دانش فعالیت می‌کند.

پایان نامه

اثری مکتوب مبتنی بر تحقیقات نظری و یا عملی که توسط دانشجویان دوره کارشناسی ارشد در پایان دوره آموزشی ارائه می‌شود.

پایگاه استنادی علوم جهان اسلام

سامانه‌ای برای نمایه‌سازی و بررسی استنادهای مقالات صاحب‌نظران و اندیشمندان که در نشریات معتبر علمی کشورهای اسلامی منتشر شده است.

پذیرش غیرمتمرکز

روشی برای پذیرش دانشجو که صرفاً بر مبنای نتایج آزمون و معیارهای مؤسسه آموزش عالی مجری صورت می‌گیرد.

پذیرش متمرکز

روشی برای پذیرش دانشجو که صرفاً بر مبنای نتایج آزمون سراسری صورت می‌گیرد.

پذیرش نیمه متمرکز

روشی برای پذیرش دانشجو که بر مبنای نتایج آزمون سراسری و شرایط اختصاصی مربوط صورت می‌گیرد.

پذیرفته شده

فردی که برای ورود به دوره تحصیلی مشخص، در آزمون ورودی مؤسسات آموزش عالی، امتیاز لازم را به دست آورده است.

پذیرفته شده ممتاز

پذیرفته شده‌ای که مجموع نمرات وی در آزمون سراسری حداقل ۲/۵ انحراف معیار بالاتر از میانگین پذیرفته شدگان گروه آزمایشی مربوط باشد.

پراکندگی پردیس‌ها

پراکنش مکانی واحدهای آموزشی، پژوهشی، فناوری، اداری و رفاهی مؤسسه آموزش عالی نسبت به پردیس مرکزی است.

پردیس دانشگاهی

محدوده مکانی مشخص هر مؤسسه آموزش عالی که فعالیت‌های دانشگاهی در آن جریان دارد.

پروژه تحصیلی

پژوهش پایان دوره کارشناسی در موضوع مربوط به رشته تحصیلی دانشجوی است که زیر نظر استاد راهنما تدوین و ارائه می‌شود.

پژوهش

جستاری علمی و روش‌مندانه که برای دستیابی به حقیقت، حل یک مسئله یا نوآوری در یک موضوع خاص در قلمرو دانش توسط فرد یا گروهی صورت می‌گیرد.

پژوهش بنیادی

پژوهشی که صرفاً با هدف گسترش مرزهای دانش و دسترسی به اصول ریشه‌ای پدیده‌ها و حقایق قابل کشف انجام می‌شود.

پژوهش توسعه‌ای

پژوهشی که صرفاً با هدف ترویج نتایج پژوهش‌های بنیادی و کاربردی به منظور استفاده در تولید مواد، فرآورده‌ها، وسایل، ابزار، فرایندها و روش‌های جدید و یا بهبود آنها صورت می‌گیرد.

پژوهش کاربردی

پژوهشی مبتنی بر دانش حاصل از تحقیقات و یا تجارب که در به کارگیری روش‌ها، نظریه‌ها و الگوهای موجود برای ارائه تحلیلی از یک پدیده که ممکن است به یافتن راه حلی منجر گردد، صورت می‌گیرد.

پژوهشکده

نهادی پژوهشی که دست کم از سه گروه پژوهشی تشکیل شده باشد.

پژوهشگاه

نهادی پژوهشی که دست کم از سه پژوهشکده تشکیل شده باشد.

پژوهشگر

فردی که بیشترین کوشش علمی او صرف فعالیت‌های علمی - پژوهشی می‌شود و، دست کم، دانشجوی دوره‌های تحصیلات تکمیلی و یا دانش آموخته این دوره‌ها و یا همتراز آنهاست.

پسا دکتری

دوره پژوهشی پس از دوره دکتری تخصصی که به صدور مدرک تحصیلی نمی‌انجامد.

پودمان

مجموعه درس‌های در برگیرنده مفاهیم و مهارت‌هایی که فراگیری آنها به کسب دانشی فنی و یا مهارتی خاص می‌انجامد.

پودمان پایه

پودمانی که با هدف توسعه بنیه علمی و آماده کردن فراگیر برای درک بهتر پودمان تخصصی ارائه می‌شود.

پودمان تخصصی

مجموعه‌ای از دروس تخصصی که با هدف عمق بخشیدن به دانش فنی و یا مهارتی خاص به فراگیر ارائه می‌شود.

پودمان شغلی

رجوع کنید به پودمان تخصصی.

ت / ث

تبدیل بورس خارج به داخل

انتقال امتیاز استفاده از بورس تحصیلی در خارج از کشور به داخل کشور، طبق ضوابط معین، است.

تجاری سازی

فرایند وارد کردن کالا یا خدمات در چرخه دادوستد اقتصادی است.

تجهیزات دانشگاهی

ابزار و وسایلی که در امور آموزشی، پژوهشی، فناوری مؤسسه آموزش عالی مورد استفاده قرار می‌گیرد.

تحصیل همزمان

تحصیل در دو رشته تحصیلی در یک زمان واحد است.

تحصیلات تکمیلی

به دوره‌های تحصیلی کارشناسی ارشد و دکتری گفته می‌شود.

تحقیق

رجوع کنید به پژوهش.

ترفیعی اعضای هیأت علمی

اعطای پایه استخدامی براساس فعالیت‌های سالانه آموزشی، پژوهشی و اجرایی هیأت علمی است.

تسویه حساب نقدی دانشجو

بازپرداخت تمامی تسهیلات و وام‌های دریافتی دانشجو که به صورت یکجا به صندوق رفاه دانشجویان واریز می‌شود.

تسهیلات رفاهی و تفریحی کارکنان آموزش عالی

انواع امکانات و اقدامات رفاهی و تفریحی که اعضای هیأت علمی، کارکنان و خانواده‌شان می‌توانند از آن برخوردار شوند.

تسهیلات مسکن اعضای هیأت علمی

مجموعه کمک‌ها و اقدام‌هایی که برای تأمین مسکن اعضای هیأت علمی صورت می‌گیرد.

تشکل دانشگاهیان

اجتماعی از دانشگاهیان علاقه‌مند به فعالیت‌های سیاسی، فرهنگی و اجتماعی که طبق مقررات مندرج در آیین‌نامه تشکل‌های اسلامی دانشگاهیان مصوب شورای عالی انقلاب فرهنگی فعالیت می‌کنند.

تفاهم‌نامه علمی

سندی که بر اساس توافقی دو یا چند جانبه میان نهادهای علمی داخلی و یا داخلی- خارجی در زمینه‌های علمی- پژوهشی تنظیم شده است.

تکمیل ظرفیت پذیرش

پذیرش دانشجو برای مؤسسات آموزش عالی که ظرفیت آنها، در مرحله اول اعلام نتایج آزمون، کامل نشده است.

توسعه فناوری

ارتقای سطح کمی و کیفی فناوری است.

تولید نیمه انبوه

رجوع کنید به طرح نیمه صنعتی.

ثبت اختراع

فرایند اعلام و درج اختراع توسط مرجع رسمی ذی ربط که، مطابق قانون مالکیت فکری، مخترع را دارای حق انحصاری بهره‌برداری می‌کند.

ثبت‌نام شده

فردی که بر اساس ضوابط و مقررات مصوب، پذیرفته شده و برای نخستین بار در یکی از مؤسسات آموزش عالی ثبت‌نام کرده است.

ج/چ/ح/خ

جذب و بومی سازی فناوری

درک یک فناوری و تسلط بر آن و توانایی انطباق آن با شرایط اقلیمی، اجتماعی، فرهنگی، اقتصادی و سیاسی است.

جشنواره بین‌المللی خوارزمی

جشنواره‌ای که، با هدف شناخت، معرفی و بزرگداشت اندیشمندان و نخبگان عرصه علم و فناوری، زمینه‌های تعامل و همکاری علمی بین دانشمندان داخل و خارج را فراهم می‌سازد و از سوی سازمان پژوهش‌های علمی و صنعتی ایران به طور سالانه برگزار می‌شود.

جشنواره جوان خوارزمی

جشنواره‌ای که، با هدف تشویق و قدردانی از فعالیت‌های علمی - تحقیقاتی نوجوانان و جوانان کشور، به طور سالانه برگزار می‌شود.

جشنواره علمی و بین‌المللی فارابی

جشنواره‌ای علمی و بین‌المللی که، با هدف توسعه فرهنگ پژوهش در حوزه علوم انسانی و اجتماعی، به طور سالانه برگزار می‌شود.

حدنصاب نمره علمی

حداقل امتیازی که لازم است داوطلب برای انتخاب رشته در آزمون سراسری به دست آورد.

حق تحقیق دانشگاهی

وجهی که برای انجام فعالیت‌های مطالعاتی و پژوهشی به عضو هیأت علمی، برابر ضوابط معین، پرداخت می‌شود.

حق التدریس دانشگاهی

وجهی که در برابر تدریس خارج از واحد موظف به عضو هیأت علمی یا مدرس، برابر ضوابط معین، پرداخت می‌شود.

حق ثبت اختراع (Patent)

رجوع کنید به ثبت اختراع.

حقوق و مزایای عضو هیأت علمی

وجهی که در برابر فعالیت‌های موظف، به عضو هیأت علمی، برابر ضوابط معین، ماهانه پرداخت می‌شود.

حکم انضباطی

رأیی که از سوی کمیته انضباطی صادر می‌شود.

خانه فرهنگ دانشجویی

فضایی با امکاناتی فرهنگی در کنار خوابگاه‌های دانشجویی که برای گذراندن اوقات فراغت و ارتقای سطح توانمندی‌های فکری، هنری و اجتماعی، مورد استفاده قرار می‌گیرد.

خبره بدون دانشنامه

فردی که بدون داشتن مدرک رسمی تحصیلی دانشگاهی، بر مبنای بررسی و تأیید سوابق علمی و یا تجربی در مراجع ذی ربط، دارای شرایط یکی از مراتب دانشگاهی (استادی، دانشیاری، استادیاری و مربی) باشد.

خبره بدون مدرک تحصیلی

رجوع کنید به خبره بدون دانشنامه.

خبره بدون مدرک دانشگاه جامع علمی - کاربردی

فردی که به تشخیص هیأت ممیزه دانشگاه از تجربه، دانش و یا مهارتی خاص برای تدریس در مراکز علمی - کاربردی برخوردار است.

خدمات آزمایشگاهی

مجموعه‌ای از فعالیت‌های آزمایشگاهی که در قالب خدمات بر حسب سفارش متقاضیان ارائه می‌شود.

خدمات فنی و مهندسی

مجموعه‌ای از فعالیت‌های مربوط به کاربرد علم و فناوری (مانند طراحی، ساخت، اجرا، نصب، راه‌اندازی، انتقال دانش فنی، فعالیت‌های نرم‌افزاری و مشاوره‌ای) که بر حسب سفارش به متقاضیان ارائه می‌شود.

خدمات مشاوره‌ای

مجموعه‌ای از فعالیت‌های کارشناسی به منظور ارائه نظر و روش‌ها و رویه‌ها در مسائل مدیریتی، پژوهشی و آموزشی است.

خوابگاه دانشجویی

مکانی که مؤسسه آموزش عالی برای اسکان دانشجویان دارای شرایط در اختیار متقاضیان قرار می‌دهد.

خوابگاه دانشجویی استیجاری

خوابگاهی دانشجویی که در اجاره مؤسسه آموزش عالی است.

خوابگاه دانشجویی خودگردان

خوابگاهی دانشجویی که اجاره و هزینه‌های جاری آن از محل پرداخت‌های دانشجویان تأمین می‌شود.

خوابگاه دانشجویی ملکی

خوابگاهی دانشجویی که مالکیت آن به مؤسسه آموزش عالی تعلق دارد.

خوابگاه واگذاری

خوابگاهی دانشجویی که توسط افراد حقیقی و یا حقوقی برای سکونت دانشجویان به مؤسسه آموزش عالی واگذار می‌شود.

خوابگاه وقفی

خوابگاهی دانشجویی که در وقف مؤسسه آموزش عالی قرار دارد.

د / ۵

دانش آموخته

فردی که یکی از دوره‌های تحصیلی را با موفقیت به پایان رسانده است و، برابر ضوابط معین، دانشنامه تحصیلی دریافت می‌کند.

دانش آموخته رتبه اول

دانش آموخته‌ای که تمامی واحدهای درسی دوره را در مدت مطلوب تحصیل گذرانده و، در بین دانش آموخته‌های هم رشته- محل و هم ورودی خود، بیشترین میانگین کل را کسب کرده است.

دانش آموخته خارج از کشور

دانش آموخته‌ای که تحصیلات خود را در یکی از مؤسسات آموزش عالی معتبر خارج از کشور به پایان رسانده است.

دانش پذیر

داوطلب دارای شرایطی که برای ورود به یکی از دوره‌های آموزش عالی، بدون شرکت در آزمون سراسری یا اختصاصی در یک نیمسال تحصیلی آزمایشی، ثبت نام کرده است.

دانش پذیر دوره مجازی

دانش‌پذیری که در دوره مجازی تحصیل می‌کند.

دانش‌پذیر مشروط

دانش‌پذیری که در امتحانات دانش‌پذیری حد نصاب لازم را کسب نکرده و ادامه تحصیل وی به عنوان دانشجوی رسمی منوط به کسب میانگین لازم است.

دانش فنی

مجموعه منسجمی از دانسته‌ها و مهارت‌های فنی و حرفه‌ای که در طراحی، ساخت و عملیات برای تولید کالا و خدمات مورد نیاز است.

دانشجو

فردی که برای تحصیل در یکی از دوره‌های آموزش عالی رسمی، برابر ضوابط معین، پذیرفته، ثبت نام شده و اشتغال به تحصیل دارد.

دانشجو با استفاده از تسهیلات غیرارزی

رجوع کنید به دانشجوی اعزامی به خارج از کشور با هزینه شخصی.

دانشجوی آزمون محور

فردی که دوره دانش‌پذیری آزمون محور را با موفقیت گذرانده است.

دانشجوی اخراجی

دانشجویی که، به دلیل از دست دادن شرایط، از ادامه تحصیل محروم شده است.

دانشجوی اعزام به خارج از کشور با هزینه شخصی

دانشجویی که با هزینه شخصی در یکی از مؤسسات آموزش عالی معتبر خارج از کشور، برابر ضوابط معین، به ادامه تحصیل می‌پردازد و از تسهیلات مربوط استفاده می‌کند.

دانشجوی اعزامی به خارج

دانشجوی بورسیه ایرانی که موفق به دریافت پذیرش و مجوز خروج از کشور برای ادامه تحصیل در یکی از مؤسسات آموزش عالی معتبر خارجی، برابر ضوابط معین، می‌شود.

دانشجوی انتقالی از خارج به داخل کشور

دانشجویی که محل تحصیل خود را از یک مؤسسه آموزش عالی معتبر خارج از کشور، برابر ضوابط معین، به مؤسسه آموزش عالی داخل کشور تغییر داده باشد.

دانشجوی انتقالی در داخل کشور

دانشجویی که محل تحصیل خود را از یک مؤسسه آموزش عالی داخل کشور به مؤسسه آموزش عالی دیگر، برابر ضوابط معین، تغییر داده باشد.

دانشجوی انصرافی

دانشجویی که به طور خودخواسته از ادامه تحصیل خودداری کند و یا به علت عدم ثبت نام و یا غیبت نا موجه از ادامه تحصیل باز داشته شود.

دانشجوی بورسیه

دانشجویی که، با برخورداری از تسهیلات و امکانات نهاد بورس دهنده، در یکی از مؤسسات آموزش عالی داخل یا خارج از کشور تحصیل می‌کند.

دانشجوی بورسیه مشترک

دانشجوی بورسیه‌ای که در دوره مشترک تحصیل می‌کند.

دانشجوی بومی

دانشجویی که در یکی از مؤسسات آموزش عالی در حوزه سکونت خانواده خود تحصیل می‌کند.

دانشجوی نرددی

دانشجوی ثبت نام شده در یکی از مؤسسات آموزش عالی خارج از کشور که، برای به پایان رساندن دوره تحصیلی خود، موظف به اقامت پیوسته در آن کشور نیست.

دانشجوی خارج از کشور

دانشجوی ایرانی که در یکی از مؤسسات آموزش عالی خارج از کشور به تحصیل اشتغال دارد.

دانشجوی شاهد وایثارگر

دانشجویی که به دلیل فعالیت‌های ایثارگرانه خود و یا وابستگی نسبی یا سببی به ایثارگر (شهید، آزاده، رزمنده، جانباز و مفقودالاثار) از امتیازات خاصی برای ادامه تحصیل برخوردار می‌شود.

دانشجوی علمی-کاربردی (آزاد)

دانشجویی که، در زمان ثبت‌نام، شاغل نیست یا در شغلی غیر از رشته تحصیلی انتخابی خود، اشتغال دارد.

دانشجوی علمی-کاربردی (شاغل)

دانشجویی که در رشته انتخابی خود، اشتغال دارد.

دانشجوی غیرایرانی(خارجی)

دانشجویی که ملیت و تابعیت غیرایرانی دارد و در یکی از مؤسسات آموزش عالی کشور به تحصیل مشغول است.

دانشجوی کارآموز

دانشجویی که دوره کارآموزی خود را در واحدی شغلی و حرفه‌ای می‌گذراند.

دانشجوی محروم از تحصیل

دانشجویی که، به دلایل آموزشی یا انضباطی، به طور دائم یا برای مدت مشخص از ادامه تحصیل در آن رشته-محل باز داشته شود.

دانشجوی مشروط

دانشجویی که موفق به کسب حدنصاب میانگین تعیین شده در یک نیمسال تحصیلی نشده است.

دانشجوی ممتاز

دانشجویی که در بین هم‌دوره‌ای‌ها و هم‌رشته‌ای‌های خود بالاترین سطح میانگین معدل مورد انتظار را کسب کرده است.

دانشجوی مهمان

دانشجویی که در یک مؤسسه آموزش عالی دیگر، غیر از مؤسسه خود، به طور موقت به تحصیل اشتغال دارد.

دانشجوی نمونه

دانشجویی که، بر مبنای معیارهای تعیین شده، در بین همگنان خود از امتیازات بیشتری برخوردار می‌شود.

دانشجوی ورزشکار

دانشجویی که در یکی از تیم‌های ورزشی دانشگاه محل تحصیل عضویت دارد.

دانشستان

فضایی برای تدارک و ارائه خدمات آموزش مجازی که کلیه وظایف و خدمات مؤسسه آموزش عالی را، با استفاده از فناوری اطلاعات و ارتباطات، انجام می‌دهد.

دانشکده

نهاد آموزشی متشکل از حداقل ۳ رشته تحصیلی که، به صورت مستقل یا وابسته به یک مرکز آموزش عالی، دانشگاه و یا یک دستگاه اجرایی، فعالیت می‌کند.

دانشگاه

عالی‌ترین نهاد آموزشی که، برابر ضوابط معین، به تولید، ترویج، توزیع و انتشار دانش می‌پردازد و ساختار تشکیلاتی آن، حداقل از ۳ دانشکده تشکیل یافته است.

دانشگاه پیام نور استان

بزرگترین واحد سازمانی دانشگاه پیام نور که در مرکز هر استان مستقر است و مراکز و واحدهای استان را زیرپوشش دارد.

دانشگاه تخصصی

دانشگاهی که در یک زمینه علمی خاص، به صورت تخصصی و حرفه‌ای، به آموزش و پژوهش می‌پردازد.

دانشگاه جامع

دانشگاهی که در حوزه‌های گوناگون علمی به آموزش و پژوهش می‌پردازد.

دانشگاه جامع علمی-کاربردی

نوعی از دانشگاه که مأموریت آن ارتقای سطح و انتقال دانش کار، ایجاد و پرورش مهارت‌های حرفه‌ای برای بهسازی نیروی انسانی است که سیاست‌گذاری، برنامه‌ریزی، نظارت و ارزیابی مراکز علمی-کاربردی را در سطح کشور بر عهده دارد.

دانشگاه در حال توسعه

دانشگاهی که، در مسیر توسعه، به ارتقای سطح منابع و شاخص‌های خود در قیاس با دانشگاه‌های توسعه یافته می‌پردازد.

دانشگاه غیردولتی

دانشگاهی که منابع و هزینه‌های آن از طریق تسهیلات بخش عمومی، شهریه دانشجویی و کمک‌های مردمی تأمین می‌شود.

دانشگاه مجازی

مجموعه محیط، عوامل، عناصر و روابط فراهم آمده برای برگزاری دوره‌های تحصیلی دانشگاهی به شیوه الکترونیکی است.

دانشنامه تحصیلی

مدرک تحصیلی که در پایان دوره‌های تحصیلی رسمی دانشگاهی به دانش‌آموختگان اعطا می‌شود.

دانشور

دانش‌آموخته‌ای که فقط دوره آموزشی دکتری تخصصی را با موفقیت گذرانده است.

دانشیار

دارنده سومین مرتبه علمی از مراتب عضو هیأت علمی است.

داوطلب مجاز به انتخاب رشته

داوطلبی که، براساس نمرات آزمون سراسری، اجازه انتخاب رشته به وی داده می‌شود.

داوطلب ورود به آموزش عالی

فردی که با دارا بودن شرایط لازم در آزمون سراسری ثبت‌نام کرده است.

درس

کوچکترین جزء مستقل هر برنامه درسی است .

درس اجباری

درسی که دانشجو، در یک دوره تحصیلی، موظف به اخذ و گذراندن آن است.

درس اختیاری

درسی که دانشجو، از میان دروس مرتبط با رشته تحصیلی خود، به اختیار برمی‌گزیند.

درس اصلی

درسی از مجموعه دروسی که هسته اصلی برنامه درسی هر رشته را تشکیل می‌دهد و دانشجو، برای دانش آموختگی، ملزم به گذراندن آن است.

درس پایه

درسی که با هدف توسعه بنیه علمی و آماده کردن دانشجو برای درک بهتر دروس اصلی و تخصصی ارائه می‌شود.

درس پیش‌نیاز

درسی که مقدم بر دروس پیوسته به خود باید انتخاب و گذرانده شود.

درس پیوسته

درسی که بر پایه درس یا درس‌هایی دیگر قرار گرفته و انتخاب و گذراندن آن نیازمند رعایت توالی آنهاست.

درس تخصصی

درسی که جزء هسته اصلی برنامه آموزشی رشته تحصیلی است و با هدف عمق بخشیدن به دانش و یا مهارت دانشجو ارائه می‌شود.

درس جایگزین

درسی اختیاری که می‌توان به جای درسی دیگر انتخاب کرد و گذراند.

درس جبرانی

درسی که گذراندن آن برای رفع کمبود دانش و یا مهارت دانشجو، در طی دوره تحصیلی مربوط، ضروری است.

درس عملی

درسی که بنیادها و یافته‌های نظری را می‌آزماید.

درس عمومی

درسی که برای توسعه دانش و مهارت عمومی دانشجوی و رشد بینش وی ارائه می‌شود.

درس معرفی به استاد

درسی که بدون الزام به شرکت در کلاس و خارج از تقویم دانشگاهی، با ضوابط معین، انتخاب و گذرانده شود.

درس نظری

درسی که موضوع آن بحث، بررسی و نقد بنیادهای اندیشگی رشته تحصیلی مربوط است.

درس نظری - عملی

درسی که توأمان به صورت عملی و نظری ارائه می‌شود.

درس هم‌نیاز

درسی که باید، به طور هم‌زمان، با درسی دیگر انتخاب و گذرانده شود.

درسنامه دانشگاهی

نخستین ویراست هر اثر علمی که بر مبنای سرفصل‌های مصوب، با تأیید گروه آموزشی مربوط، به چاپ می‌رسد.

دکتری پیوسته

عالی‌ترین دوره تحصیلی رسمی که پس از دوره پیش‌دانشگاهی آغاز می‌شود و دانشجو می‌تواند با گذراندن واحدهای درسی دوره‌های کارشناسی، کارشناسی ارشد و دکتری به صورت پیوسته و دفاع از رساله به دریافت درجه مربوط نائل گردد.

دکتری تخصصی

عالی‌ترین دوره تحصیلی رسمی که پس از دوره کارشناسی ارشد آغاز می‌شود و دانشجو پس از گذراندن تعداد واحدهای درسی معین و دفاع از رساله به درجه دکتری نائل می‌گردد.

دکتری حرفه‌ای

دوره تحصیلی شش‌ساله است که پس از دوره پیش‌دانشگاهی آغاز می‌شود و دانشجو پس از گذراندن تعداد واحدهایی معین به دریافت مدرک دکتری حرفه‌ای نائل می‌گردد.

دوره آزمون محور

دوره‌ای که دانشپذیر یا دانشجو می‌تواند با بهره‌گیری از فناوری‌های دیداری شنیداری و بدون شرکت در کلاس درس در آزمون‌های پایان هر نیمسال شرکت کند.

دوره آموزش آزاد پیام نور

دوره‌ای که طی آن داوطلب، حداکثر ۳۰ واحد درسی می‌گذرانند و در پایان برای وی گواهینامه صادر می‌شود.

دوره تابستانی

دوره آموزشی فشرده‌ای که در برگیرنده ۸ هفته آموزشی است و در فصل تابستان برگزار می‌شود.

دوره تحصیلی

فرایندی آموزشی که طی آن دانشجو تعداد معینی از واحدهای درسی را می‌گذراند و به دریافت دانشنامه دوره (کاردانی، کارشناسی، کارشناسی ارشد، دکتری حرفه‌ای و دکتری تخصصی) نائل می‌شود.

دوره تحصیلی بدون آزمون

دوره تحصیلی آموزش عالی که دسترسی به آن خارج از آزمون سراسری امکان‌پذیر است.

دوره تحصیلی مشترک

دوره تحصیلی دانشگاهی که، توسط دو یا چند نهاد علمی (آموزشی و یا پژوهشی) داخلی و یا داخل و خارج کشور، به صورت مشترک برگزار می‌شود.

دوره رشد

دوره‌ای معین که طی آن واحدهای فنّاور مستقر در مرکز رشد، به معیارهای رشدیافتگی پیش‌بینی شده، دست می‌یابند.

دوره رشد مقدماتی

دوره آموزشی - مشاوره‌ای شش تا نه ماهه که طی آن افراد و یا گروه‌های دارای ایده‌های نوآورانه، دانش و مهارت‌های لازم و هویت مستقل حقوقی را برای ورود به دوره رشد به دست می‌آورند.

دوره روزانه

دوره تحصیلی که پذیرفته‌شده‌ی آزمون سراسری، بدون پرداخت شهریه و به صورت حضوری، در یکی از مؤسسات آموزش عالی (در نوبت اول کاری) تحصیل می‌کند.

دوره شبانه

دوره تحصیلی که پذیرفته‌شده‌ی آزمون سراسری، با پرداخت شهریه و به صورت حضوری، در یکی از مؤسسات آموزش عالی (در نوبت دوم کاری) تحصیل می‌کند.

دوره علمی کوتاه مدت

دوره علمی - آموزشی که با هدف افزایش و به هنگام نمودن دانش، بینش و مهارت لازم در قالب کلاس یا کارگاه‌های آموزشی، در داخل یا خارج از کشور، برگزار می‌شود.

دوره فراگیر

فرایند جایگزین آزمون سراسری برای دستیابی به آموزش عالی در دانشگاه پیام نور (و برخی دیگر دانشگاه‌ها) است که، به موجب آن، داوطلبان از طریق انتخاب و گذراندن تعدادی از دروس دوره در یک نیمسال تحصیلی، برابر ضوابط معین، به عنوان دانشجو به دوره راه می‌یابند.

دوره نوبت دوم

رجوع کنید به دوره شبانه.

دوره‌های آموزش عالی کوتاه مدت

رجوع کنید به آموزش عالی آزاد.

د/ز/ژ

راهنمای کارورز (علمی-کاربردی)

فردی که به نظارت بر پیشرفت کارهای کارورز و انجام راهنمایی‌های لازم در تمام مراحل کاری کارورز می‌پردازد.

رتبه در زیر گروه

مرتبه‌ای که هر داوطلب، با توجه به نمرات خود و امتیازات در نظر گرفته شده، در زیر گروه مربوط به دست می‌آورد.

رتبه در سهمیه

مرتبه‌ای که هر داوطلب در گروه آزمایشی و سهمیه مربوط به دست می‌آورد.

رتبه علمی

رجوع کنید به رتبه علمی.

رتبه کل کشوری

مرتبه‌ای که هر داوطلب در گروه آزمایشی مربوط، بدون در نظر گرفتن سهمیه، در کل کشور کسب می‌کند.

رساله دکتری

اثری است مبتنی بر فعالیت‌های سازمان یافته علمی - پژوهشی دانشجوی دوره دکتری تخصصی که در زمینه‌های خاص تدوین و به ارائه نتایج نو در زمینه مربوط منجر می‌شود و دانشجو ملزم به دفاع از آن در حضور هیأت داوران است.

رشته - محل

عنوانی ترکیبی برای رشته تحصیلی در یک مؤسسه آموزش عالی مشخص است .

رشته استانی

رشته‌ای که در همه استان‌ها دایر است.

رشته تحصیلی

برنامه آموزشی که، با محتوا و روش شناسی خاص، در قالب برنامه‌های درسی در دوره‌های تحصیلی مختلف به اجرا درمی‌آید.

رشته تحصیلی دارای شرایط خاص

رشته‌ای که در آن پذیرش دانشجو به روش نیمه متمرکز انجام می‌شود.

رشته خاص استانی

رشته - محلی که پذیرش در آن صرفاً بر اساس سهمیه ویژه استان مربوط انجام می‌شود.

رشته دبیری /دبیرفنی

رشته‌ای که پذیرش دانشجو در آن بر اساس شرایط و ضوابط مورد نظر وزارت آموزش و پرورش انجام می‌شود.

رشته قبولی

رشته‌ای که داوطلب در آن پذیرفته شده است و حق ثبت‌نام در آن را دارد.

رشته قطبی

رشته‌ای که در دانشگاه‌های چند استان مشخص، با عنوان «قطب» دایر است.

رشته کشوری

رشته‌ای که تنها در شماری از دانشگاه‌های کشور دایر است

رشته ناحیه‌ای

رشته‌ای که در چند استان مجاور، که ناحیه تلقی می‌شوند، دایر است.

زیربنای خالص بناهای دانشگاهی در حال بهره برداری

مساحت مفید کلیه فضاهای کالبدی آموزشی، پژوهشی، فناوری، اداری و رفاهی در حال بهره‌برداری است.

زیربنای خالص بناهای دانشگاهی در دست احداث

مساحت مفید کلیه فضاهای کالبدی آموزشی، پژوهشی، فناوری، اداری و رفاهی در حال ساخت است.

زیربنای فضاهای دانشگاهی راکد

مساحت مفید و غیرمفید کلیه زمین‌ها و بناهای بلااستفاده است.

زیربنای ناخالص بناهای دانشگاهی در حال بهره برداری

مساحت مفید و غیرمفید کلیه فضاهای کالبدی آموزشی، پژوهشی، فناوری، اداری و رفاهی در حال بهره‌برداری است.

زیربنای ناخالص بناهای دانشگاهی در دست احداث

مساحت مفید و غیرمفید کلیه فضاهای کالبدی آموزشی، پژوهشی، فناوری، اداری و رفاهی در حال ساخت است.

زیرگروه آزمایشی

رشته‌هایی از گروه آزمایشی که، در قیاس با دیگر رشته‌های همان گروه، از نظر محتوایی، هم‌سنخی و همگونی بیشتری دارند.

زیرمجموعه رشته

رجوع کنید به گروه آزمایشی.

س / ش / ص / ض

ساختمان چند مستاجر پارک‌های علم و فناوری

فضای کالبدی و امکاناتی متمرکز در پارک‌های علم و فناوری که به صورت مشترک در اختیار واحدهای فناور متفاوت قرار می‌گیرد.

سال تحصیلی

زمان‌بندی دوره‌های تحصیلی که برای یک سال خورشیدی انجام می‌شود و دربرگیرنده دو نیمسال تحصیلی و احیاناً یک دوره تابستانی است.

ستاد گسترش زبان فارسی و ایران‌شناسی

نهادی که مسئولیت گسترش زبان فارسی و ایران‌شناسی را در دانشگاه‌ها و مراکز علمی خارج از کشور برعهده دارد.

سرانه دانشجویی

میزان بودجه‌ای که برای هر دانشجو در یک سال در هر دوره تحصیلی در نظر گرفته می‌شود.

سرمایه‌گذار مخاطره‌پذیر

صاحب سرمایه‌ای که با پذیرش مخاطرات در شرکت‌های خصوصی نو پا که در زمینه دانش و فناوری یا ایده‌های کارآفرینی فعالیت می‌کنند، سرمایه‌گذاری می‌کند.

سفر دانشجویی

سفری که دانشجویان با برخورداری از تسهیلات خاص برای مدتی کوتاه با اهداف علمی و یا زیارتی، برابر ضوابط معین، انجام دهند.

سمپوزیوم

همایشی علمی که شماری از اندیشه‌پردازان و صاحب‌نظران معتبر در آن به بررسی موضوع یا موضوعات ویژه‌ای می‌پردازند.

سمینار

همایشی تخصصی، که در آن صاحب‌نظران برای طرح یا بررسی مسئله‌ای تخصصی گرد هم می‌آیند.

سنوات تحصیلی

مدت زمان مجاز تحصیل دانشجو در یک دوره تحصیلی است.

سه‌میه آزمون سراسری

تخصیص سهمی از ظرفیت پذیرش دانشجو به داوطلبان بر اساس دسته‌بندی مشخص است.

شاغلان بخش پژوهش

کلیه افرادی که، در فرایند انجام پژوهش، در نهادی پژوهشی به صورت تمام وقت، نیمه‌وقت و پاره‌وقت فعالیت می‌کنند.

شبکه

نظام به هم پیوسته‌ای متشکل از نیروی انسانی، سازمان‌ها و تجهیزات سخت افزاری و نرم افزاری که به منظور استفاده بهینه از منابع و فرصت‌ها، پایداری بیشتر، هم‌افزایی و نیل به اهداف مشترک، با هم در تعاملند.

شبکه پژوهش و فناوری

مجموعه‌ای از واحدهای پژوهشی و فناوری به هم پیوسته که، برای پیشبرد هدفی خاص، با یکدیگر هم‌کنشی تنگاتنگی دارند.

شبکه واحد پژوهشی

رجوع کنید به شبکه پژوهش و فناوری.

شرکت کننده آزمون سراسری

داوطلبی که در جلسه آزمون سراسری شرکت می‌کند.

شورای تعامل و تبادل نظر دانشجو و دانشگاه

تشکلی از نمایندگان دانشجویان که، با هدف افزایش مشارکت آنها در نظام اجرایی و برنامه‌ریزی مؤسسه آموزش عالی، فعالیت می‌کند.

شورای صنفی دانشجویی

تشکلی از نمایندگان دانشجویان که با هدف تقویت حضور و مشارکت دانشجویان در فرایند تصمیم‌گیری، برنامه‌ریزی و نظارت بر امور صنفی و رفاهی دانشجویان فعالیت می‌کند.

شورای گسترش آموزش عالی

شورایی که در اجرای قانون تأسیس وزارت علوم و آموزش عالی (مصوب سال ۱۳۴۶) شکل گرفته است و تصمیم‌گیری برای ایجاد، توسعه، ادغام، انحلال رشته‌ها و دوره‌های تحصیلی، گروه‌های آموزشی، مراکز پژوهشی و تحقیقاتی، دانشکده، دانشگاه و یا هر نوع مؤسسه آموزش عالی را بر عهده دارد.

شهریه

بخشی از هزینه‌های تحصیلی که دانشجو، برابر ضوابط معین، به مؤسسه آموزش عالی می‌پردازد.

شهریه ثابت

بخشی از شهریه که در هر نیمسال تحصیلی، بدون در نظر گرفتن تعداد واحد انتخابی از دانشجو، برابر ضوابط معین، دریافت می‌شود.

شهریه متغیر

شهریه‌ای که بر مبنای تعداد و نوع واحدهای درسی اخذ شده، برابر ضوابط معین، از دانشجو دریافت می‌شود.

شیوه آموزش

نوع فناوری به کار گرفته شده برای آموزش که می‌تواند در برگیرنده آموزش حضوری، نیمه حضوری، غیرحضوری و مجازی باشد.

ضرایب مواد امتحانی (آزمون سراسری)

ضرایبی که باتوجه به اهمیت دروس در رشته‌های مختلف تحصیلی در دوره‌های مختلف آموزشی برای محاسبه نمره داوطلب به مواد امتحانی در نظر گرفته می‌شود.

ط / ظ

طرح استفاده از حداکثر توان فنی و مهندسی کشور

طرحی که، به استناد قانون حداکثر توان فنی و مهندسی کشور، توسط سازمان پژوهش‌های علمی و صنعتی ایران حمایت می‌شود.

طرح پذیرش شده

طرحی که در گروه علمی مربوط مورد بررسی و تأیید قرار گرفته است.

طرح پژوهشی

مجموعه‌ای از مطالعات و فعالیت‌های مشخص علمی-پژوهشی که، در چارچوب طرح‌نامه مصوب، انجام می‌شود.

طرح پژوهشی پیشنهادی

رجوع کنید به طرح‌نامه.

طرح پژوهشی جاری

طرح پژوهشی مصوبی که در حال اجرا است.

طرح پژوهشی مشترک

پژوهشی که تمامی یا بخشی از منابع انسانی، مالی و یا مادی آن را یک مؤسسه آموزشی و پژوهشی، با مشارکت یک یا چند نهاد داخلی یا خارجی دیگر، تأمین می‌کند.

طرح تأییدی

رجوع کنید به گواهی تأیید علمی و فنی.

طرح تجاری شده

طرحی که یافته‌های آن به محصول یا خدمات قابل عرضه به بازار تبدیل شده است.

طرح تحقیقاتی

رجوع کنید به طرح پژوهشی.

طرح خاتمه یافته

طرحی که مطالعات و عملیات مربوط به آن، در چارچوب مفاد قرارداد، پایان یافته و به تأیید مراجع ذی‌ربط رسیده است.

طرح دارای متقاضی

طرحی پژوهشی که با تقاضای دستگاه‌های اجرایی انجام و دست‌کم ۴۰ درصد هزینه آن توسط کارفرما و بقیه از سوی دولت تأمین می‌شود.

طرح راکد

طرحی مصوب که انجام آن به دلایلی متوقف شده است.

طرح متقاضی استفاده از تسهیلات

طرح پایان یافته‌ای که، برای توسعه پژوهش یا تولید نیمه‌انبوه، نیاز به حمایت مالی بخش عمومی دارد.

طرح مشابه سازی

طرحی که بر مبنای کپی کردن محصولی، بدون اعمال تغییرات اساسی در آن، انجام می شود.

طرحنامه (پروپوزال)

پیشنهادی مکتوب برای انجام پژوهشی با هدف مشخص و در برگیرنده توجیه علمی - فنی، اقتصادی، زمان بندی و بودجه بندی آن است.

طرحنامه مصوب

طرح پژوهشی که پس از بررسی مورد تأیید قرار گرفته و مجوز اجرای آن به مجری داده شده است.

طرح نیمه صنعتی

طرحی که پس از پایان مرحله نمونه سازی آغاز می شود و در برگیرنده اطلاعات و دانش فنی برای تولید محدود است.

طول تحصیل

سقف زمانی در نظر گرفته شده برای گذراندن یک دوره تحصیلی است.

ظرفیت پذیرش

ظرفیتی که مؤسسه آموزش عالی، برای پذیرش دانشجو در هر رشته - محل خود، اعلام می کند.

ظرفیت پذیرش مناطق محروم

رجوع کنید به رشته خاص استانی.

ع/غ

عضو هیأت علمی

فردی که صلاحیت وی برای ارائه خدمات آموزشی و پژوهشی در مؤسسات آموزش عالی، برابر ضوابط معین، به تصویب رسیده و برای وی حکم استخدامی هیأت علمی صادر شده باشد.

عضو هیأت علمی بورسیه

عضو هیأت علمی که، برای ادامه تحصیل، از امتیاز بورس تحصیلی برخوردار شده است.

عضو هیأت علمی پاره وقت

عضو هیأت علمی که در یکی از نهادهای آموزش عالی و یا پژوهشی، برای انجام خدمتی مشخص در یک دوره زمانی معین، به کار اشتغال دارد.

عضو هیأت علمی پژوهشی

عضو هیأت علمی که وظایف عمده او، براساس ضوابط معین، انجام پژوهش است.

عضو هیأت علمی پیمانی

عضو هیأت علمی که، با قرارداد سالانه مشخص، در نهادهای آموزش عالی و یا پژوهشی به ارائه خدمات می‌پردازد.

عضو هیأت علمی تمام وقت

عضو هیأت علمی یک نهاد آموزش عالی و یا پژوهشی که، بر مبنای مقررات مربوط، تمام وقت کاری خود را به انجام وظیفه در همان نهاد صرف کند.

عضو هیأت علمی حق التدریسی

رجوع کنید به عضو هیأت علمی پاره وقت.

عضو هیأت علمی رسمی آزمایشی

عضو هیأت علمی که، پس از طی فرایند استخدام رسمی، دوره آزمایشی خدمت خود (۲ تا ۵ سال) را می‌گذراند.

عضو هیأت علمی رسمی قطعی

عضو هیأت علمی که دوره آزمایشی را طی کرده و استخدام وی قطعی شده باشد.

عضو هیأت علمی طرح سربازی

عضو هیأت علمی که، در ازای انجام خدمت سربازی، مدت معینی را با یکی از نهادهای آموزش عالی و یا پژوهشی همکاری می‌کند.

عضو هیأت علمی مدعو

عضو هیأت علمی که به دعوت مؤسسه آموزش عالی مقصد به انجام خدمت آموزشی یا پژوهشی مشخص، در یک دوره زمانی معین، در آن مؤسسه می‌پردازد.

عضو هیأت علمی نمونه

عضو هیأت علمی است که، به لحاظ کسب امتیازهای علمی و عمومی بیشتر نسبت به هم‌تایان، از سوی نهادهای آموزش عالی و یا پژوهشی مربوط برگزیده می‌شود.

عضو هیأت علمی نیمه وقت

عضو هیأت علمی که، بر مبنای مقررات مربوط، نیمی از وقت کاری خود را در یکی از مؤسسات آموزش عالی و یا پژوهشی به کار اشتغال دارد.

عضو هیأت علمی وابسته دانشگاه پیام نور

عضو هیأت علمی با مرتبه حداقل دانشجویی که به صورت پاره‌وقت با دانشگاه همکاری مستمر دارد و عضو وابسته گروه نیز محسوب می‌شود.

عضویت در سازمان‌های بین‌المللی

پیوستن به نهادهای بین‌المللی بر مبنای تخصص و یا کارکرد مشابه است.

ف / ق

فارغ التحصیل

رجوع کنید به دانش آموخته.

فراگیر

رجوع کنید به دانش‌پذیر.

فرصت تحقیقاتی دوره‌های تحصیلی دکتری تخصصی

دوره تحقیقاتی خارج از کشور که برای دانشجویان دوره دکتری تخصصی، برابر ضوابط معین، در نظر گرفته شده است.

فرهنگ کارت دانشجو

کارتی اعتباری که، با همکاری نظام بانکی کشور، برای ارائه تسهیلات و تأمین بخشی از نیازهای فرهنگی به دانشجویان فعال فرهنگی داده می‌شود.

فن بازار

فضایی کالبدی یا مجازی که عرضه‌کنندگان و متقاضیان فناوری و مؤسسات واسطه در آن برای مبادله دانش فنی و انتقال فناوری گرد هم می‌آیند.

فناوری

آمیزه هوشمندانه تجربه، دانش، علم، فن، مهارت، اطلاعات، سخت‌افزار و مدیریت آنها که به تولید کالا یا خدمات نوینی می‌انجامد.

قرارداد همکاری علمی بین‌المللی

موافقت نامه‌ای رسمی که، برای همکاری علمی در زمینه‌های مختلف، با نهادهای تخصصی و علمی منطقه‌ای و بین‌المللی و یا دانشگاه‌های خارجی به امضا می‌رسد.

قطب علمی

نهادی علمی- پژوهشی برخوردار از برتری در یک رشته علمی-تخصصی که از طریق تمرکز و انسجام بخشیدن به فعالیت‌های خود در آن زمینه، برای تولید دانش، نوآوری و دستیابی به کیفیت برتر علمی در سطح ملی، منطقه‌ای یا بین‌المللی و پاسخگویی به نیازهای مربوط تلاش می‌کند.

قیمت تمام شده تحصیلی

تمامی هزینه‌هایی که برای آموزش دانشجو در یک دوره تحصیلی صرف می‌شود.

ک / گ / ل

کادر آموزشی

رجوع کنید به آموزشگر دانشگاهی.

کار-گروه علمی و آموزشی دبیرخانه شورای عالی امور ایرانیان خارج از کشور

واحدی که مسئولیت جذب متخصصان ایرانی مقیم خارج از کشور برای همکاری در دانشگاه‌ها و مراکز علمی و تحقیقاتی کشور را برعهده دارد.

کارآفرین

سازمان‌دهنده مبتکر و توانای انجام دادن فعالیت اقتصادی مبتنی بر دانش که مخاطرات ناشی از چنین فعالیتی را نیز برعهده می‌گیرد.

کارآموزی

یادگیری مهارت‌های عملی در محیط کار است.

کار دانشجویی

فعالیتی که دانشجوی با توجه به نیاز دانشگاه انجام می‌دهد و در قبال آن حق الزحمه دریافت می‌کند.

کاردانی پیوسته

دوره تحصیلی دو ساله که پس از اخذ مدرک کاردانش آغاز می‌شود و با گذراندن تعداد معینی واحد به دریافت مدرک کاردانی پیوسته می‌انجامد.

کاردانی ناپیوسته

دوره تحصیلی دو ساله است که پس از دوره پیش دانشگاهی آغاز می‌شود و با گذراندن ۶۸ تا ۷۲ واحد درسی برحسب رشته تحصیلی به دریافت مدرک کاردانی می‌انجامد.

کارشناس آموزشی

فردی که در بخش‌های آموزشی نهادهای آموزش عالی، اشتغال دارد.

کارشناس پژوهشی

فردی که حداقل دارای مدرک کارشناسی است و زیر نظر پژوهشگر در اجرای طرح‌های پژوهشی فعالیت می‌کند.

کارشناسی ارشد پیوسته

دوره تحصیلی پنج ساله که پس از دوره پیش دانشگاهی آغاز می‌شود و دانشجو، پس از گذراندن تعداد واحدهایی معین، به دریافت مدرک کارشناسی ارشد نائل می‌گردد.

کارشناسی ارشد ناپیوسته

دوره تحصیلی دو ساله که پس از دوره کارشناسی آغاز می‌شود و دانشجو، پس از گذراندن تعداد واحدهایی معین، به دریافت مدرک کارشناسی ارشد نائل می‌گردد.

کارشناسی پیوسته

دوره تحصیلی چهارساله که پس از دوره پیش دانشگاهی آغاز می‌شود و دانشجو، پس از گذراندن تعداد واحدهایی معین، به دریافت مدرک کارشناسی نائل می‌گردد.

کارشناسی ناپیوسته

دوره تحصیلی دو ساله که پس از دوره کاردانی آغاز می‌شود و دانشجو، پس از گذراندن تعداد واحدهایی معین، به دریافت مدرک کارشناسی نائل می‌گردد.

کارکنان آموزشی

کلیه افرادی که در امور اجرایی مربوط به آموزش و یادگیری هر نهاد آموزش عالی به کار اشتغال دارند.

کارگاه آموزشی

آموزشی برای تقویت مهارت‌های حرفه‌ای با موضوع مشخص است که با تعامل شرکت‌کنندگان به منظور تبادل اندیشه‌ها، تجارب و دیدگاه‌های مجری و شرکت‌کنندگان برگزار می‌شود.

کارورزی

کاربرد دانش نظری در محیط کار واقعی برای تقویت مهارت‌های عملی است.

کانون تفکر

نهادی مستقل که، با مجوز مراجع ذی ربط، با انجام مطالعه، پژوهش و اندیشه-پردازی به منظور تصمیم‌سازی و سیاست‌پژوهی در زمینه‌های فرهنگی، اجتماعی، سیاسی و اقتصادی فعالیت می‌کند.

کانون فرهنگی دانشجویی

اجتماع خودانگیزه دانشجویی که با هدف پاسخگویی به نیازهای متنوع و رشد خلاقیت‌های فرهنگی دانشجویان، سامان بخشی به خواسته‌ها و تلاش‌های فرهنگی، هنری و اجتماعی دانشجویی در جهت نیل به ارزش‌های متعالی اسلامی در دانشگاه‌ها تشکیل می‌شود.

کتاب دانشگاهی

اثری نوشتاری که در یک مبحث دانشگاهی با حداقل ۴۸ صفحه، نگارش، برگردان یا گردآوری شده و به چاپ رسیده است.

کتاب دانشگاهی آزمایشی

کتابی درسی که با تأیید گروه مربوط به طور موقت و به منظور دریافت بازخورد از مدرس و دانشجو در نسخه‌های محدود الکترونیکی یا چاپی ارائه می‌شود.

کتاب دانشگاهی فرا درسی

کتابی که برای مطالعه بیشتر در یک درس مشخص به دانشجو معرفی می‌شود.

کتاب دانشگاهی قطعی

کتابی که پس از طی یک دوره آزمایشی و کاربست نظرهای اصلاحی مدرسان و دانشجویان به صورت الکترونیکی یا چاپی منتشر می‌شود.

کتاب دانشگاهی کمک درسی

کتابی که، برای کمک به درک بهتر مطالب درسی، به دانشجو معرفی می‌شود.

گرسی زبان فارسی

مرجع آموزش و ترویج زبان و ادبیات فارسی در مراکز علمی، تحقیقاتی و فرهنگی خارج از کشور است.

کمیته انضباطی

هیأتی که به تخلفات عمومی، آموزشی، اداری و اخلاقی دانشجویان در مؤسسات آموزش عالی رسیدگی می‌کند.

کمیسیون موارد خاص دانشجویی

شورایی برای رسیدگی به اموری که در آیین‌نامه‌های آموزشی برای دانشجویان پیش‌بینی نشده است.

کنفرانس علمی

همایشی که افراد در آن به صورت مشترک به بررسی موضوع علمی خاصی می‌پردازند.

کنکور

رجوع کنید به آزمون سراسری.

کنگره علمی

همایشی که در آن افراد صاحب‌نظر به تبادل آرا و ارائه یافته‌های جدید مطالعاتی خود می‌پردازند.

گرایش تحصیلی

جهت گیری تخصصی در یک رشته تحصیلی است.

گردهمایی علمی بین‌المللی

نشستی برای هم اندیشی صاحب‌نظران از کشورهای مختلف در یک زمینه علمی مشخص است. گردهمایی نامی عمومی برای کنگره، کنفرانس و نظایر آن است.

گروه آزمایشی

مجموعه رشته‌های مختلف تحصیلی آموزش عالی که، باتوجه به مواد آزمونى مشترک، دسته بندی می‌شوند.

گروه آزمایشی علمی- کاربردی

مجموعه رشته‌های مختلف تحصیلی علمی-کاربردی که، باتوجه به مواد آزمونى مشترک، دسته بندی می‌شود.

گروه آزمون

رجوع کنید به گروه آزمایشی.

گروه آموزشی

بنیادی‌ترین واحد سازمانی دانشگاهی متشکل از تعدادی عضو هیأت علمی است که با تأکید بر آموزش به تولید، ترویج، توزیع و انتشار علم در یک حوزه تخصصی می‌پردازد.

گروه پژوهشی

بنیادی‌ترین واحد سازمانی علمی متشکل از تعدادی عضو هیأت علمی است که با تأکید بر پژوهش به تولید، ترویج، توزیع و انتشار علم در یک حوزه تخصصی می‌پردازد.

گروه تحصیلی

به مجموعه‌ای از رشته‌های تحصیلی گفته می‌شود که از نظر موضوع هم‌سنخ و هم‌گون باشند (مانند علوم انسانی و اجتماعی، علوم پایه، کشاورزی و دامپزشکی، فنی و مهندسی، علوم پزشکی و هنر).

گزارش نهایی طرح

یافته‌ها و دستاوردهای طرح که به صورت مکتوب و مدون و به تفکیک مراحل اجرا تشریح شده‌اند.

گزینش دانشجو

فرایند سنجش، انتخاب و معرفی داوطلبان در دوره‌های تحصیلی مؤسسات آموزش عالی است.

گزینش دانشجو به روش متمرکز

رجوع کنید به پذیرش متمرکز.

گزینش دانشجو به روش نیمه‌متمرکز

رجوع کنید به پذیرش نیمه‌متمرکز.

گواهی تأیید علمی و فنی

گواهی‌نامه‌ای که سازمان پژوهش‌های علمی و صنعتی ایران، پس از بررسی علمی و فنی طرح، برای متقاضی صادر می‌کند.

گواهینامه تحصیلی

تأییدیه دوره تحصیلی غیررسمی و یا مهارت‌آموزی برای فردی که دوره را با موفقیت گذرانده باشد، صادر می‌شود.

م

ماده امتحانی

موضوع درسی که مبنای طراحی پرسش‌های آزمون قرار می‌گیرد.

مالکیت فکری

حقوقی مادی و معنوی که شخص (حقیقی یا حقوقی) پدیدآورنده اثر علمی، فنی، ادبی و هنری از بابت حاصل اندیشه و ابداع خود کسب می‌کند.

مالکیت معنوی

رجوع کنید به مالکیت فکری.

متخصص خارجی

فردی با تابعیت غیرایرانی و برخوردار از دانش نظری و یا مهارت فنی که برای همکاری با مؤسسات آموزش عالی و پژوهشی به ایران دعوت می‌شود.

متقاضی شرکت در جشنواره خوارزمی

فرد یا گروهی (ایرانی، ایرانی مقیم، خارجی) که برای شرکت در رقابت علمی جشنواره خوارزمی ثبت نام می‌کند.

مجتمع آموزش عالی

نهاد آموزش عالی که حداقل دارای یک دانشکده و یک آموزشکده باشد.

مجری طرح

شخص حقیقی یا حقوقی که، طی قرارداد مشخص، هدایت و راهبری اجرای طرح پژوهشی را بر عهده دارد.

مجله علمی - پژوهشی

نشریه‌ای دربرگیرنده مقالات علمی - پژوهشی که به صورت دوره‌ای، با مجوز مراجع ذی‌ربط، انتشار می‌یابد.

مجله علمی - ترویجی

نشریه‌ای دربرگیرنده مقالات علمی - ترویجی که به صورت دوره‌ای، با مجوز مراجع ذی‌ربط، انتشار می‌یابد.

مجمع علمی بین‌المللی و منطقه‌ای

اجتماعی علمی که بر اساس موافقت‌نامه بین دو یا چند کشور و یا پیمان‌های بین‌المللی و منطقه‌ای برای فعالیتهای علمی شکل می‌گیرد.

مجوز اصولی (آموزش عالی)

موافقت اولیه مرجع تصمیم‌گیرنده برای دایر شدن یک نهاد آموزش عالی، پژوهشی و فناوری یا عناصر تشکیل دهنده آن است.

مجوز تمدید دوره تحصیلی

موافقت اولیه مرجع تصمیم‌گیرنده برای دایر شدن یک یا چند رشته در یک دوره تحصیلی که اجرای آن به صورت موقت قبلاً به تصویب رسیده است.

مجوز قطعی

موافقت نهایی مرجع تصمیم‌گیرنده برای دایر شدن یک نهاد آموزش عالی، پژوهشی و فناوری یا عناصر تشکیل دهنده آن است.

مجوز قطعی پارک علم و فناوری یا مرکز رشد واحدهای فناور

اجازه‌نامه‌ای که پس از ارزیابی عملکرد در دوره زمانی مشخص و بررسی برنامه‌های آینده پارک یا مرکز رشد واحدهای فناور، برای ادامه فعالیت آن از سوی مراجع ذی‌ربط صادر می‌شود.

مجوز یک بار پذیرش

موافقت مرجع تصمیم‌گیرنده برای برگزاری تک نوبتی هر دوره تحصیلی است.

محتوای آموزشی

مفاهیم، روش‌ها و مجموعه مواد آموزشی برای انتقال دانش یا ایجاد مهارت است.

مخترع

شخص حقیقی یا حقوقی که اختراع به نام وی، از سوی مراجع ذی‌ربط، به ثبت رسیده است.

مددجوی بهداشت روانی

فردی که برای دریافت خدمات بهداشت روانی (یاورانه) به مراکز مشاوره مراجعه می‌کند.

مدرس دانشگاهی

رجوع کنید به آموزشگر دانشگاهی.

مدرس علمی-کاربردی

فردی که از سوی هیأت ممیزه دانشگاه علمی-کاربردی اجازه تدریس دارد.

مدرک تحصیلی

رجوع کنید به دانشنامه تحصیلی.

مربی

دارنده نخستین مرتبه علمی از مراتب چهارگانه عضو هیأت علمی است.

مربی آموزشیار

عضو هیأت علمی در مرتبه پایین تر از مرتبه مربی است.

مرتبه علمی

رتبه علمی دانشگاهی که با توجه به مدرک تحصیلی، مهارت‌ها و دانش اعضای هیأت علمی تعیین می‌شود.

مرخصی تحصیلی

مدت زمان مشخصی که دانشجوی، برابر ضوابط معین، به طور موقت به تحصیل اشتغال ندارد.

مرکز آموزش عالی

نهاد آموزش عالی که حداقل دارای دو آموزشکده است.

مرکز آموزش عالی علمی-کاربردی

مرکز آموزش عالی که به درخواست اشخاص حقیقی یا حقوقی، بر اساس نیاز منطقه، برابر ضوابط معین، تأسیس و زیر نظر دانشگاه جامع علمی-کاربردی اداره می‌شود.

مرکز آموزشی پیام نور

واحدی از دانشگاه پیام نور که زیر نظر واحدسازمانی استانی آن دانشگاه فعالیت می‌کند.

مرکز پژوهشی

نهادی پژوهشی که بزرگتر از گروه پژوهشی و کوچکتر از پژوهشکده است.

مرکز تحصیلات تکمیلی

نهاد آموزش عالی که به صورت مستقل و یا وابسته به یک مؤسسه آموزش عالی، به آموزش در دوره‌های تحصیلات تکمیلی می‌پردازد.

مرکز رشد خصوصی

مرکز رشدی که توسط بخش خصوصی و براساس ضوابط تأسیس و مجوز مراجع ذی‌ربط ایجاد می‌شود.

مرکز رشد واحدهای فناور

نهادی که با ارائه خدمات از مراکز نوپای فعال کارآفرین در قلمرو دانش و فناوری پشتیبانی می‌کند.

مرکز مشاوره دانشجویی

مرکزی که برای ارتقای سطح بهداشت روانی و کمک به رفع مشکل و حل مسائل روان‌شناختی دانشجویان فعالیت می‌کند.

مسابقات ورزشی قهرمانی جهانی دانشجویان

رقابت‌های ورزشی دوسالانه دانشجویی که بین مؤسسات آموزش عالی به صورت تک رشته‌ای در سطح جهانی برگزار می‌شود.

مسابقه درون دانشگاهی

رقابت منظم ورزشی بین گروه‌ها و افراد مختلف دانشگاهی که در مؤسسه آموزش عالی انجام می‌شود.

مسابقه قهرمانی بین دانشگاهی

رقابت ورزشی سالانه، که با رعایت ضوابط معین بین‌المللی، به صورت سراسری میان مؤسسات آموزش عالی انجام می‌شود.

مُستَنکِف

دانشجوی بورسیه‌ای که از انجام به موقع تعهدات قانونی خویش خودداری کرده است.

مشاوره دانشجویی

فعالیتی یاورانه که، بر اساس نیاز دانشجو، برای حل مشکلات آموزشی، ارتباطی و روان‌شناختی وی صورت می‌گیرد.

مقاله علمی-پژوهشی

نوشته‌ای مبتنی بر تحقیقات و مستندات علمی که در آن نتایج جدید پژوهشی ارائه شده است.

مقاله علمی-ترویجی

نوشته‌ای که به ترویج زمینه‌ای از علوم در میان جامعه علمی مربوط می‌پردازد.

مقاله نمایه شده

مقاله‌ای که مجوز انتشار در یکی از نشریات علمی مندرج در فهرست پایگاه‌های اطلاعات علمی معتبر بین‌المللی کسب کرده باشد.

مقرری تحصیلی دانشجویان بورسیه

وجهی که برای تأمین هزینه‌های زندگی به دانشجویان بورسیه داخل و خارج از کشور ماهانه به آنان پرداخت می‌شود.

مقطع تحصیلی

رجوع کنید به دوره تحصیلی.

موافقت اصولی در آموزش عالی

رجوع کنید به مجوز اصولی (آموزش عالی).

مؤسس پارک (مرکز رشد) علم و فناوری

فرد یا گروهی که مسئولیت راه‌اندازی و تأمین اعتبار پارک (مرکز رشد) علم و فناوری را به عهده دارد.

مؤسسه آموزش عالی

نهادی که به منظور تولید، توزیع و انتشار دانش در سطوح عالی در زمینه‌های مختلف علوم تأسیس شده است.

مؤسسه آموزش عالی آزاد

مؤسسه آموزش عالی که به برگزاری دوره‌های غیر رسمی کوتاه مدت آموزش عالی و یا مهارت آموزی می‌پردازد.

مؤسسه آموزش عالی دولتی

مؤسسه آموزش عالی وابسته به یک وزارتخانه یا دستگاه اجرایی است که تمام یا بخشی از بودجه آن از محل اعتبارات عمومی دولت تأمین می‌شود.

مؤسسه آموزش عالی معتبر خارجی

مؤسسه آموزش عالی خارجی که به تشخیص مراجع ذی‌ربط از کیفیت علمی لازم برخوردار است.

مؤسسه آموزش عالی غیردولتی عمومی

مؤسسه آموزش عالی برخوردار از مدیریت غیردولتی که هزینه‌های آن از طریق تسهیلات بخش عمومی، شهریه دانشجویی و کمک‌های مردمی تأمین می‌شود.

مؤسسه آموزش عالی غیردولتی-غیرانتفاعی

مؤسسه آموزش عالی برخوردار از مدیریت غیردولتی که هزینه‌های آن از طریق سرمایه بخش خصوصی، تسهیلات بخش عمومی، شهریه دانشجویی و کمک‌های مردمی تأمین می‌شود.

مؤسسه اخذ پذیرش دانشجو

مؤسسه ای که برای گرفتن پذیرش برای متقاضیان تحصیل در مؤسسات آموزش عالی خارج از کشور، برابر ضوابط معین، فعالیت می‌کند.

مؤسسه پژوهشی

نهادی پژوهشی که بزرگتر از پژوهشکده و کوچکتر از پژوهشگاه است.

مؤسسه تحقیقاتی

رجوع کنید به مؤسسه پژوهشی.

مؤسسه دانشگاهی غیرمجاز

نهادی که برای فعالیتهای خود در حوزه علوم، تحقیقات و فناوری از مراجع قانونی ذی ربط مجوز دریافت نکرده است.

میان رشته‌ای

آموزش یا پژوهشی که از روش‌ها و محتواهای رشته‌های مختلف استفاده می‌کند و، با ایجاد انسجام میان آنها، به حل مسئله‌ای مشخص یا خلق مفاهیم جدید می‌پردازد.

میزگرد

رجوع کنید به سمپوزیوم.

ن

ناظر طرح

فردی که مسئولیت بررسی تطابق نتایج طرح با اهداف از پیش تعیین شده و تأیید انجام مراحل اجرای طرح را بر عهده دارد.

نخبه

فردی خلاق و نوآور که در میان همگنان خود از دانش نظری و مهارت‌های چشمگیرتری در یک یا چند زمینه مختلف علمی، اجتماعی، فرهنگی، اقتصادی، حرفه‌ای و یا هنری برخوردار است.

نخبه ایرانی خارج از کشور

نخبه ایرانی الاصل که در خارج از کشور اقامت دارد.

نشریه دانشگاهی

رسانه‌ای چاپی و یا الکترونیکی با نام ثابت و تاریخ نشر در زمینه‌های فرهنگی، اجتماعی، سیاسی، هنری، ادبی و ورزشی که توسط دانشجویان و یا اعضای هیأت علمی، برابر ضوابط معین، منتشر می‌شود.

نشست فرهنگی دانشجویی

جلسه‌ای که با هدف هم‌اندیشی و تبادل نظر دانشجویان در زمینه‌های فرهنگی برگزار می‌شود.

نظارت و ارزیابی آموزش عالی

فرایند پایش داده‌ها و ارزشیابی عملکرد نظام آموزش عالی بر مبنای شاخص‌ها و معیارهای مشخص است.

نظام واحدی

نوعی برنامه آموزشی که در آن حجم هر درس بر اساس استاندارد واحدی تعیین شده و قبولی یا ردی دانشجو در یک درس، مستقل از سایر دروس است.

نمایشگاه علمی

عرضه و نمایش دستاوردهای علمی و پژوهشی در سطح داخلی و خارجی است.

نمره تراز

نمره‌ای که از همگون‌سازی نمرات خام دروس مختلف به دست می‌آید.

نمره خام

نمره حاصل از محاسبه پاسخ‌های داوطلب در هر ماده امتحانی آزمون است.

نمره کل

جمع حاصل‌ضرب‌های نمرات تراز شده دروس مختلف داوطلبان در ضریب هر درس است.

نهاد آموزش عالی

سازمانی که، با مجوز مراجع قانونی ذی‌ربط، در قلمرو آموزش عالی فعالیت می‌کند.

نهاد پژوهشی

سازمانی علمی، تحقیقاتی که با مجوز مراجع قانونی ذی‌ربط فعالیت می‌کند.

نهاد فناوری

سازمانی که بر مبنای یافته‌های پژوهشی در زمینه‌های توسعه فناوری با مجوز مراجع قانونی ذی‌ربط فعالیت می‌کند.

نیمسال تحصیلی

واحد زمانی تحصیلی که در برگیرنده ۱۷ هفته آموزش است.

و

واحد آموزشی SCO

کوچک‌ترین بخش مستقل محتوا است.

واحد استانی علمی-کاربردی

واحدی که به نمایندگی از سوی دانشگاه، نیازسنجی و فراهم‌آوری زمینه برگزاری دوره‌های آموزشی، سازماندهی، پشتیبانی و نظارت بر مراکز آموزش عالی علمی-کاربردی استان را بر مبنای نیازهای حرفه‌ای و آمایش سرزمین بر عهده دارد.

واحد تحقیق و توسعه

بخشی از یک واحد تولیدی-صنعتی که به انجام تحقیقات کاربردی و توسعه-ای می‌پردازد.

واحد دانشگاهی پیام نور

کوچکترین واحد آموزشی دانشگاه پیام نور است که زیر نظر مرکز مربوط فعالیت می‌کند.

واحد درسی

مقدار مفاهیم یا مهارت‌هایی که برای فراگیری دانشجو در یک درس، در طول یک نیمسال تحصیلی یا زمان معادل آن، در نظر گرفته می‌شود.

وام ازدواج دانشجویی

وامی که برای کمک به تأمین هزینه‌های ازدواج دانشجو پرداخت می‌شود.

وام بیمه خدمات درمانی دانشجویی

وامی که برای کمک به تأمین هزینه‌های خدمات درمانی دانشجو پرداخت می‌شود.

وام تحصیلی دانشجویی

وامی که برای کمک به تأمین هزینه‌های تحصیلی دانشجو پرداخت می‌شود.

وام حج عمره دانشجویی

وامی که به دانشجویان برای سفر حج پرداخت می‌شود.

وام حوادث غیرمترقبه دانشجویی

وامی که به هنگام رخداد حوادث ناپهنگام برای دانشجو یا خانواده وی، برابر ضوابط معین، پرداخت می‌شود.

وام دانشجویان استعدادهای درخشان

وامی که به دانشجویان ممتاز و نمونه، برابر ضوابط معین، پرداخت می‌شود.

وام دانشجویان قهرمان ورزشی

وامی که به قهرمانان ورزش‌های دانشگاهی، برابر ضوابط معین، پرداخت می‌شود.

وام دانشجویی

وامی که به درخواست دانشجو از محل اعتبارات صندوق رفاه دانشجویان بر اساس ضوابط معین برای تأمین بخشی از هزینه‌های وی پرداخت می‌شود.

وام شهریه دانشجویی

وامی که برای کمک به دانشجو در جهت تأمین بخشی از شهریه تحصیلی وی پرداخت می‌شود.

وام ضروری دانشجویان مبتکر

وامی که برای کمک به دانشجویان نوآور، برابر ضوابط معین، پرداخت می‌شود.

وام ضروری دانشجویی

وامی که برای تأمین بخشی از هزینه‌های دانشجو در موارد اضطراری به وی پرداخت می‌شود.

وام مسکن دانشجویی

وامی که برای کمک به تأمین هزینه‌های مسکن دانشجو پرداخت می‌شود.

وام موارد خاص دانشجویی

وامی که به دانشجویان حادثه دیده یا مبتلا به بیماری‌های خاص، برابر ضوابط معین، پرداخت می‌شود.

ودیعه مسکن دانشجویی

وامی که به دانشجویان متأهل برای کمک به تأمین بخشی از هزینه و دیعه مسکن، برابر ضوابط معین، پرداخت می‌شود.

ه/ی

همایش‌های علمی بین‌المللی

رجوع کنید به گردهمایی علمی بین‌المللی.

همترازی هیأت علمی

پست سازمانی که به کارکنان دارای مدرک تحصیلات تکمیلی یا معادل آن، برابر ضوابط معین، داده می‌شود.

همکار اصلی طرح

فردی که در اجرای طرح با مجری یا مجریان مشارکت یا همکاری علمی-پژوهشی مداوم و مؤثر داشته است.

همکار علمی - فنی

فردی که در زمینه‌های علمی و فنی به صورت تمام وقت یا پاره وقت در یک سازمان فعالیت می‌کند.

همکاری علمی بین‌المللی

فعالیت علمی مشترک با نهادهای تخصصی و علمی منطقه‌ای و بین‌المللی و یا دانشگاه‌های و مؤسسات آموزش عالی دیگر کشورها است.

هنرآموز

مدرسی که در آموزش‌شکده‌های فنی و حرفه‌ای به تدریس و مهارت‌آموزی اشتغال دارد.

هیأت امنا

عالی‌ترین مرجع تصمیم‌گیری مؤسسه آموزش عالی در حوزه برنامه‌ریزی، سیاست‌گذاری و نظارت بر امور مالی، معاملاتی، اداری و استخدامی است.

هیأت دانشگاهی خارجی

گروه دانشگاهی خارجی که به منظور دیدار، گفتگو و تعیین زمینه‌های همکاری‌های علمی به ایران سفر می‌کنند.

هیأت ممیزه

هیأتی منتخب برای بررسی و تشخیص صلاحیت علمی داوطلبان عضویت در هیأت علمی و ارزیابی کیفیت عملکرد آموزشی و پژوهشی اعضای هیأت علمی از حیث استحقاق آنها برای ارتقا به مرتبه علمی بالاتر است.

هیأت ممیزه مرکزی

هیأت ممیزه مستقر در ستاد وزارت علوم، تحقیقات و فناوری که، علاوه بر انجام وظایف هیأت ممیزه در مورد اعضای هیأت علمی مؤسسات آموزش عالی فاقد هیأت ممیزه، رسیدگی به امور ارجاعی و مرتبط با هیأت‌های ممیزه مؤسسات آموزش عالی را برعهده دارد.

هیأت ممیزه منتخب

هیأت ممیزه‌ای که، توسط مؤسسه آموزش عالی فاقد هیأت ممیزه، برای ممیزی امور مربوط به اعضای هیأت علمی آن مؤسسه انتخاب می‌شود.

یادداشت تفاهم همکاری علمی بین‌المللی

متنی که دربرگیرنده اصول مشترک همکاری در زمینه‌های علمی، آموزشی، پژوهشی و فناوری با نهادهای تخصصی و علمی منطقه‌ای و بین‌المللی و یا دانشگاه‌های خارجی به امضا می‌رسد.

یادگیری الکترونیکی

رجوع کنید به آموزش مجازی.

یونیورسیاد ورزش دانشجویان

رقابت‌های جهانی دوسالانه دانشجویان که در یکی از کشورهای منتخب به عنوان میزبان برگزار می‌شود.

فهرست منابع و مآخذ

- مرکز آمار ایران؛ تعاریف و مفاهیم استاندارد برای استفاده در طرح‌ها و گزارش‌های آماری؛ تهران: مرکز آمار ایران، ۱۳۷۹.
- مرکز آمار ایران؛ تعاریف و مفاهیم استاندارد برای استفاده در طرح‌ها و گزارش‌های آماری؛ تهران: مرکز آمار ایران، ۱۳۸۶.
- مرکز اسناد و مدارک علمی؛ واژه‌نامه آموزش و پرورش؛ تهران: انتشارات مرکز اسناد و مدارک علمی، ۱۳۶۲.
- ابن علی، علی‌اکبر و حلاج، مهدی؛ مجموعه قوانین و مقررات / استخدامی (با آخرین اصلاحات)؛ چاپ هشتم، مؤسسه معین اداره، ۱۳۸۵.

پیوست ۱

فهرست اسامی اعضای کمیته آمار بخشی علوم، تحقیقات و فناوری

ردیف	نام و نام خانوادگی	ارکان کمیته	حوزه فعالیت
۱.	عزیزالله معمار یانی	رئیس کمیته	مؤسسه پژوهش و برنامه‌ریزی آموزش عالی
۲.	محسن اکبریور شیرازی	دبیر کمیته	مؤسسه پژوهش و برنامه‌ریزی آموزش عالی
۳.	میترا اسماعیلی	عضو کمیته آمار بخشی	معاونت دانشجویی
۴.	فرهاد بهرامی	عضو کمیته آمار بخشی	معاونت طرح و توسعه
۵.	فیروز بختیاری نژاد	عضو کمیته آمار بخشی	معاونت پژوهشی
۶.	عنایت اله بدخشان	عضو کمیته آمار بخشی	معاونت پشتیبانی، حقوقی و امور مجلس
۷.	احمد پارسیان	عضو کمیته آمار بخشی	نماینده منتخب رئیس کمیته
۸.	کوروش پرند	عضو کمیته آمار بخشی	سازمان سنجش آموزش کشور
۹.	حسین پور بشاش	عضو کمیته آمار بخشی	دانشگاه جامع علمی- کاربردی

ردیف	نام و نام خانوادگی	ارکان کمیته	حوزه فعالیت
۱۰.	پروانه پیاموش	عضو کمیته آمار بخشی	حوزه وزارتی
۱۱.	فاطمه جلالی زاده	عضو کمیته آمار بخشی	اداره کل فناوری اطلاعات و ارتباطات دانشگاه آزاد اسلامی
۱۲.	احمد حمزه لویی	عضو کمیته آمار بخشی	سازمان پژوهش‌های علمی و صنعتی ایران
۱۳.	جواد حمیدی زارع	عضو کمیته آمار بخشی	صندوق رفاه دانشجویان
۱۴.	الهام خدابخش	مسئول دبیرخانه کمیته آمار بخشی	مؤسسه پژوهش و برنامه‌ریزی آموزش عالی
۱۵.	غلامرضا خواجه سروی	عضو کمیته آمار بخشی	معاونت فرهنگی و اجتماعی
۱۶.	محمد زارع	عضو کمیته آمار بخشی	وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی
۱۷.	ذبیح‌الله قائمی	عضو کمیته آمار بخشی	دفتر استانداردهای آماری مرکز آمار ایران
۱۸.	یدالله محرابی	عضو کمیته آمار بخشی	نماینده منتخب رئیس کمیته
۱۹.	ژاله مجیب	عضو کمیته آمار بخشی	معاونت فناوری
۲۰.	مسعود مصلح‌آبادی فراهانی	عضو کمیته آمار بخشی	دفتر آمار، برنامه ریزی و بودجه وزارت آموزش و پرورش

ردیف	نام و نام خانوادگی	ارکان کمیته	حوزه فعالیت
۲۱.	رضا نوروززاده	عضو کمیته آمار بخشی	مؤسسه پژوهش و برنامه‌ریزی آموزش عالی
۲۲.	جعفر هزار جریبی	عضو کمیته آمار بخشی	معاونت آموزشی

فهرست اسامی اعضای کمیته تخصصی آمار بخشی علوم، تحقیقات و فناوری

ردیف	نام و نام خانوادگی	ارکان کمیته	حوزه فعالیت
۱.	فاطمه اسدی	عضو کمیته تخصصی	دفتر آموزشهای آزاد و غیرانتفاعی
۲.	میترا اسماعیلی	عضو کمیته تخصصی	معاونت دانشجویی
۳.	مهدی امیدی	عضو کمیته تخصصی	دانشگاه جامع علمی- کاربردی
۴.	شهریار امیری	عضو کمیته تخصصی	معاونت پشتیبانی، حقوقی و امور مجلس
۵.	آرش بهرامی	عضو کمیته تخصصی	سازمان سنجش آموزش کشور
۶.	اقدس تراب زاده	عضو کمیته تخصصی	سازمان پژوهش‌های علمی و صنعتی ایران
۷.	شیرین جعفری	عضو کمیته تخصصی	دفتر استانداردهای آماری مرکز آمار ایران
۸.	جواد حمیدی زارع	عضو کمیته تخصصی	صندوق رفاه دانشجویان
۹.	معصومه خالقی مقدم	عضو کمیته تخصصی	معاونت طرح و توسعه
۱۰.	مهدی عباسی	عضو کمیته تخصصی	معاونت فرهنگی و اجتماعی
۱۱.	محمود فتحی‌زاده	عضو کمیته تخصصی	دانشگاه پیام نور

ردیف	نام و نام خانوادگی	ارکان کمیته	حوزه فعالیت
۱۲.	لیلا فلاح نژاد	عضو کمیته تخصصی	معاونت پژوهشی
۱۳.	بهمن میناوند	عضو کمیته تخصصی	معاونت آموزشی وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی
۱۴.	فاتح محمدی	عضو کمیته تخصصی	معاونت فناوری
۱۵.	یوسف محب زادگان	عضو کمیته تخصصی	معاونت آموزشی
۱۶.	مسعود مصلح-آبادی فراهانی	عضو کمیته تخصصی	دفتر آمار، برنامه ریزی و بودجه وزارت آموزش و پرورش

فهرست اسامی اعضای پیشین کمیته آمار بخشی، کمیته تخصصی

آمار بخشی و کار گروه کمیته تخصصی علوم، تحقیقات و فناوری

ردیف	نام و نام خانوادگی	ارکان کمیته	حوزه فعالیت
۱.	آرا افلاکی	عضو کمیته آمار بخشی	معاونت برنامه ریزی و نظارت راهبردی ریاست جمهوری
۲.	علی پرهیزگار	عضو کمیته آمار بخشی	معاونت دانشجویی
۳.	حجت سلیمانی ملکان	عضو کمیته آمار بخشی	دانشگاه پیام نور
۴.	روشنک طیب‌زاده	عضو کمیته آمار بخشی	مرکز مطالعات و توسعه آموزش پزشکی وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی
۵.	وحید عالمیان	عضو کمیته آمار بخشی	دفتر آمار، برنامه ریزی و بودجه وزارت آموزش و پرورش
۶.	سید امید فاطمی	عضو کمیته آمار بخشی	معاونت پژوهشی
۷.	سید فرهنگ فصیحی	عضو کمیته آمار بخشی	معاونت پژوهشی
۸.	سید حسن مرتضوی	عضو کمیته آمار بخشی	حوزه وزارتی
۹.	علی مطوری‌نژاد	عضو کمیته آمار بخشی	معاونت پشتیبانی، حقوقی و امور مجلس
۱۰.	مجتبی افشارفر	عضو کمیته تخصصی	اداره کل فناوری اطلاعات و ارتباطات دانشگاه آزاد اسلامی

ردیف	نام و نام خانوادگی	ارکان کمیته	حوزه فعالیت
۱۱.	فرشته درزی نژاد	عضو کمیته تخصصی	دفتر آمارهای فرهنگی مرکز آمار ایران
۱۲.	شادی روحانی	عضو کمیته تخصصی	مؤسسه پژوهش و برنامه‌ریزی آموزش عالی
۱۳.	مینو غیائی	عضو کمیته تخصصی	مؤسسه پژوهش و برنامه‌ریزی آموزش عالی
۱۴.	هاجر عطاران کاخکی	عضو کمیته تخصصی	معاونت پژوهشی
۱۵.	اشک فتاحی	عضو کمیته تخصصی	معاونت فناوری
۱۶.	فاطمه کاوه‌ئی	عضو کمیته تخصصی	اداره کل فناوری اطلاعات و ارتباطات دانشگاه آزاد اسلامی
۱۷.	مهین گزانی	عضو کمیته تخصصی	معاونت پشتیبانی، حقوقی و امور مجلس
۱۸.	ناهید لطیفی	عضو کمیته تخصصی	معاونت پژوهشی
۱۹.	بهزاد محمدی- نژاد	عضو کمیته تخصصی	حوزه وزارتی
۲۰.	شهریار مزید آبادی	عضو کمیته تخصصی	مؤسسه پژوهش و برنامه‌ریزی آموزش عالی
۲۱.	سعیده السادات مقدسی	عضو کمیته تخصصی	دانشگاه جامع علمی- کاربردی
۲۲.	پونه مهرتاش	عضو کمیته تخصصی	معاونت پژوهشی

ردیف	نام و نام خانوادگی	ارکان کمیته	حوزه فعالیت
۲۳.	شاهین همایون آریا	عضو کمیته تخصصی	معاونت آموزشی
۲۴.	فرج الله طالبی	کارگروه کمیته تخصصی	حوزه وزارتی
۲۵.	محمد مهدوی	کارگروه کمیته تخصصی	معاونت آموزشی
۲۶.	حمید مهدیان	کارگروه کمیته تخصصی	معاونت فناوری
۲۷.	اکبر نظری	کارگروه کمیته تخصصی	معاونت آموزشی

پیوست ۲

نشانی‌های الکترونیکی تخصصی مرتبط

آدرس وبگاه	آدرس‌های مفید	ردیف
www.spac.ir	معاونت برنامه‌ریزی و نظارت راهبردی ریاست جمهوری	۱
www.msrt.ir	وزارت علوم، تحقیقات و فناوری	۲
www.mohme.gov.ir	وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی	۳
www.medu.ir	وزارت آموزش و پرورش	۴
www.iranculture.org	دبیرخانه شورای عالی انقلاب فرهنگی	۵
www.ias.ac.ir	فرهنگستان علوم جمهوری اسلامی ایران	۶

آدرس وبگاه	آدرس‌های مفید	ردیف
www.ams.ac.ir	فرهنگستان علوم پزشکی جمهوری اسلامی ایران	۷
www.persianacademy.ir	فرهنگستان زبان و ادب فارسی	۸
www.honar.ac.ir	فرهنگستان هنر جمهوری اسلامی ایران	۹
www.sci.org.ir	مرکز آمار ایران	۱۰
www.irphe.ir	مؤسسه پژوهش و برنامه‌ریزی آموزش عالی	۱۱
www.sanjesh.org	سازمان سنجش آموزش کشور	۱۲
www.irost.org	سازمان پژوهش‌های علمی و صنعتی ایران	۱۳
www.iau.ac.ir	دانشگاه آزاد اسلامی	۱۴
www.nipc.mporg.ir	دانشگاه پیام‌نور	۱۵
www.uast.ac.ir	دانشگاه جامع علمی - کاربردی	۱۶
www.wipo.int	سازمان جهانی حقوق مالکیت فکری (وایپو)	۱۷

آدرس وبگاه	آدرس‌های مفید	ردیف
www.aop-tokijo.org	سازمان بهره‌وری آسیایی	۱۸
www.nipc.mporg.ir	مرکز ملی بهره‌وری ایران	۱۹

نمایه

آزمون	آ
آزمون کاردانی به کارشناسی ناپیوسته، ۳	آزمایشگاه پژوهشی، ۱
آزمون کارشناسی ارشد ناپیوسته، ۳	آزمایشگاه حمایتی، ۱
آزمون مجازی، ۳	آزمایشگاه مجازی، ۱
آزمون مهندسی حرفه‌ای (PEE)، ۳	آزمایش‌های پژوهشی، ۱
آزمون ورودی، ۲، ۱۴	آزمون، ۱، ۲، ۳، ۹، ۱۳، ۲۰، ۲۴، ۲۵
آزمون‌سازی، ۳	۳۴، ۳۵، ۳۶، ۴۳، ۴۴، ۴۵، ۵۹، ۶۰
آموزش از راه دور، ۳، ۴	۶۳، ۷۳
آموزش باز، ۳	آزمون جامع، ۲، ۸
آموزش باز و از راه دور، ۴	آزمون جامع پودمانی، ۲
آموزش پاره وقت، ۴	آزمون جامع دارندگان مدارک معادل (کاردانی، کارشناسی و کارشناسی ارشد)، ۲
آموزش پودمانی، ۴	آزمون جامع دکتری، ۲، ۸
آموزش حضوری، ۴، ۳۶، ۴۵	آزمون زبان خارجی، ۲
آموزش در زمینه‌های فرهنگی، ۴	آزمون سراسری، ۲
آموزش رایگان، ۴	
آموزش عالی آزاد، ۵، ۳۷	
آموزش عالی بخش عمومی، ۵	

آموزش عالی دولتی، ۵	ارزیابی جامع دکتری، ۸
آموزش عالی رسمی، ۵	ارزیابی فناوری، ۸
آموزش عالی غیردولتی، ۵	استاد، ۸
آموزش عالی غیررسمی، ۵	استاد راهنما، ۸، ۱۴
آموزش علمی - کاربردی، ۶	استاد مشاور، ۹
آموزش غیرحضوری، ۶، ۴۵	استادیار، ۹
آموزش فنی - حرفه‌ای، ۶، ۷	استان بومی داوطلب، ۹
آموزش مجازی، ۶	استاندارد، ۳، ۷۳
آموزش مداوم جامعه پزشکی، ۶	اشاعه فناوری، ۹
آموزش نیمه حضوری، ۶، ۴۵	المپیاد علمی دانشجویی کشور، ۹
آموزش و پژوهش، ۲۹	المپیاد ورزشی دانشجویی، ۹
آموزشکده، ۷	انتقال فناوری، ۱۰، ۵۳
آموزشکده فنی - حرفه‌ای، ۷	انجمن دانشجویی، ۱۰
آموزشگردانگاه‌های، ۷، ۵۵، ۶۵	انجمن علمی، ۱۰
آموزشگر دانشگاهی پاره وقت، ۷	ایجاد فناوری، ۱۰
آموزشگر دانشگاهی حق التدریسی، ۷	
آموزشگر دانشگاهی نیمه وقت، ۷	

ب

۱	بانک اطلاعات علمی، ۱۱
	برگزیدگان علمی و فرهنگی، ۱۲
	برگزیده جشنواره بین‌المللی
اختراع، ۷، ۱۹، ۲۱، ۶۵	خوارزمی، ۱۱
ادامه تحصیل، ۱۲، ۲۴، ۲۵، ۲۶، ۲۷، ۲۸، ۵۰	برنامه آموزش مداوم جامعه پزشکی، ۱۱
اردوگاه فرهنگی دانشجویی، ۸	برنامه درسی، ۱۱
اردوی دانشجویی، ۸	برنامه درسی پودمانی (علمی -
ارزشیابی مدرک دانش‌آموختگان	کاربردی)، ۱۱
خارج از کشور، ۸	

برنامه راهبردی، ۱۱	۴۳، ۴۴، ۴۷، ۵۰، ۵۸، ۶۱
بزرگداشت مفاخر علمی و فرهنگی،	پژوهش بنیادی، ۱۵
۱۲	پژوهش توسعه‌ای، ۱۵
بورس تحصیلی، ۱۲، ۵۰	پژوهش کاربردی، ۱۵
بورس دولت‌ها، ۱۲	پژوهشکده، ۱۵، ۶۷، ۷۱
بورس سال آخر دکتری تخصصی،	پژوهشگاه، ۱۵، ۷۱
۱۲	پژوهشگر، ۱، ۱۵، ۵۶
بورس همراه، ۱۲	پسا دکتری، ۱۶
بهیار، ۱۲	پودمان، ۱۶
پ	پودمان پایه، ۱۶
	پودمان تخصصی، ۱۶
	پودمان شغلی، ۱۶
پارک علم و فناوری، ۱۳	
پاره وقت، ۴، ۷، ۵۰، ۵۱، ۷۸	ت
پایان نامه، ۸، ۱۳	
پایگاه استنادی علوم جهان اسلام، ۱۳	تبدیل بورس خارج به داخل، ۱۷
پذیرش دانشجو، ۱۳، ۱۸، ۳۹، ۴۳،	تجاری سازی، ۱۷
۴۸	تجهیزات دانشگاهی، ۱۷
پذیرش غیرمتمرکز، ۱۳	تحصیل همزمان، ۱۷
پذیرش متمرکز، ۱۳، ۶۱	تحصیلات تکمیلی، ۱۷
پذیرش نیمه متمرکز، ۱۳، ۳۹، ۶۱	تحصیلات متوسطه، ۹
پذیرفته شده، ۱۴، ۱۹، ۳۹	تحقیق، ۱۷
پذیرفته شده ممتاز، ۱۴	ترفیع اعضای هیأت علمی، ۱۷
پراکندگی پردیس‌ها، ۱۴	تسویه حساب نقدی دانشجو، ۱۸
پردیس دانشگاهی، ۱۴	تسهیلات رفاهی و تفریحی کارکنان
پروژه تحصیلی، ۸، ۱۴	آموزش عالی، ۱۸
پژوهش، ۱۴، ۱۵، ۱۷، ۲۰، ۲۹، ۳۰،	تسهیلات مسکن اعضای هیأت

حق ثبت اختراع (Patent)، ۲۱	علمی، ۱۸
حقوق و مزایای عضو هیأت علمی،	تشکل دانشگاهیان، ۱۸
۲۱	تفاهم‌نامه علمی، ۱۸
حکم استخدامی، ۵۰	تکمیل ظرفیت پذیرش، ۱۸
حکم انضباطی، ۲۱	توسعه فناوری، ۱۹
	تولید نیمه انبوه، ۱۹، ۴۷

خ

خانه فرهنگ دانشجویی، ۲۱
خبره بدون دانشنامه، ۲۲
خبره بدون مدرک تحصیلی، ۲۲
خبره بدون مدرک دانشگاه جامع
علمی - کاربردی، ۲۲

ث

ثبت اختراع، ۱۹، ۲۱
ثبت‌نام شده، ۱۹

ج

خدمات آزمایشگاهی، ۲۲
خدمات علمی - فنی، ۱
خدمات فنی و مهندسی، ۲۲
خدمات مشاوره‌ای، ۲۲
خوابگاه دانشجویی، ۲۳
خوابگاه دانشجویی استیجاری، ۲۳
خوابگاه دانشجویی خودگردان، ۲۳
خوابگاه دانشجویی ملکی، ۲۳
خوابگاه واگذاری، ۲۳
خوابگاه وقفی، ۲۳

جذب و بومی سازی فناوری، ۲۰
جشنواره، ۱۱، ۲۰، ۶۳
جشنواره بین‌المللی خوارزمی، ۲۰
جشنواره جوان خوارزمی، ۲۰
جشنواره علمی و بین‌المللی فارابی،
۲۰

ح

حدنصاب نمره علمی، ۲۰
حق تحقیق دانشگاهی، ۲۱
حق التدریس دانشگاهی، ۲۱

د

دانش آموخته، ۱۲، ۱۵، ۲۴، ۵۳

دانشجوی ترددی، ۲۷	دانش آموخته رتبه اول، ۲۴
دانشجوی خارج از کشور، ۲۷	دانش آموخته خارج از کشور، ۲۴
دانشجوی شاهد وایتارگر، ۲۷	دانش پذیر، ۲۴
دانشجوی علمی-کاربردی (آزاد)، ۲۷	دانشپذیر دوره مجازی، ۲۴
دانشجوی علمی-کاربردی (شاغل)، ۲۷	دانشپذیر مشروط، ۲۴
دانشجوی غیرایرانی(خارجی)، ۲۷	دانش فنی، ۲۵، ۴۸، ۵۳
دانشجوی کارآموز، ۲۸	دانشجو، ۲، ۳، ۴، ۸، ۹، ۱۰، ۱۳، ۱۴، ۱۵، ۲۱، ۲۳، ۲۴، ۲۵، ۲۶، ۲۷، ۲۸، ۲۹، ۳۰، ۳۱، ۳۲، ۳۳، ۳۴، ۳۵، ۳۶، ۳۸، ۳۹، ۴۲، ۴۳، ۴۴، ۴۵، ۴۷، ۵۳، ۵۴، ۵۵، ۵۶، ۵۷، ۵۸، ۵۹، ۶۱، ۶۶، ۶۸، ۶۹، ۷۰، ۷۲، ۷۳، ۷۵، ۷۶، ۷۷، ۸۰
دانشجوی محروم از تحصیل، ۲۸	دانشجو با استفاده از تسهیلات غیرارزی، ۲۵
دانشجوی مشروط، ۲۸	دانشجوی آزمون محور، ۲۵
دانشجوی ممتاز، ۲۸	دانشجوی اخراجی، ۲۵
دانشجوی مهمان، ۲۸	دانشجوی اعزام به خارج از کشور با هزینه شخصی، ۲۵
دانشجوی نمونه، ۲۸	دانشجوی انتقالی از خارج به داخل کشور، ۲۶
دانشجوی ورزشکار، ۲۹	دانشجوی انتقالی در داخل کشور، ۲۶
دانشجومحور، ۳	دانشجوی انصرافی، ۲۶
دانشستان، ۲۹	دانشجوی بورسیه، ۱۲، ۲۵، ۲۶، ۶۹
دانشکده، ۲۹، ۴۴، ۶۳	دانشجوی بورسیه مشترک، ۲۶
دانشگاه، ۴، ۵، ۶، ۷، ۹، ۱۴، ۱۷، ۱۸، ۲۰، ۲۱، ۲۲، ۳۳، ۳۰، ۲۹، ۳۴، ۳۵، ۳۶، ۴۰، ۴۱، ۴۲، ۴۴، ۵۲، ۵۴، ۵۵، ۵۸، ۵۹، ۶۰، ۶۵، ۶۶، ۶۷، ۶۸، ۷۱، ۷۲، ۷۵، ۷۶، ۷۸، ۷۹، ۸۰	دانشجوی بومی، ۲۶
دانشگاه پیام نور استان، ۲۹	
دانشگاه تخصصی، ۲۹	
دانشگاه جامع، ۳۰	
دانشگاه جامع علمی-کاربردی، ۳۰	
۶۶	

درس هم‌نیاز، ۳۳	دانشگاه در حال توسعه، ۳۰
درسنامه دانشگاهی، ۳۳	دانشگاه غیردولتی، ۳۰
دکتری پیوسته، ۳۴	دانشگاه مجازی، ۳۰
دکتری تخصصی، ۲، ۳۴	دانشنامه تحصیلی، ۵، ۲۴، ۳۰، ۳۵، ۶۶
دکتری حرفه‌ای، ۳۴	دانشور، ۳۱
دوره آزمون محور، ۳۴	دانشیار، ۳۱
دوره آموزشی، ۲، ۱۲، ۳۱، ۳۵	داوطلب، ۲، ۹، ۲۰، ۲۴، ۳۱
دوره آموزش آزاد پیام نور، ۳۵	۳۵، ۳۶، ۳۸، ۳۹، ۴۳، ۴۴، ۷۳، ۶۱، ۴۵
دوره تابستانی، ۳۵، ۴۲	۷۹
دوره تحصیلی، ۲، ۱۴، ۲۷، ۳۱، ۳۲، ۳۴، ۳۵، ۴۲، ۴۳، ۴۸، ۵۴، ۵۵، ۵۶	داوطلب مجاز به انتخاب رشته، ۳۱
۷۰، ۶۹، ۶۵، ۶۴، ۶۲، ۵۷	داوطلب ورود به آموزش عالی، ۳۱
دوره تحصیلی بدون آزمون، ۳۵	درس، ۱۶، ۱۱، ۳۱، ۳۲، ۳۳، ۳۴، ۳۵
دوره تحصیلی مشترک، ۳۵	۵۶، ۵۸، ۶۳، ۷۳، ۷۵
دوره رشد، ۳۵، ۳۶	درس اجباری، ۳۱
دوره رشد مقدماتی، ۳۶	درس اختیاری، ۳۱
دوره روزانه، ۳۶	درس اصلی، ۳۲
دوره شبانه، ۳۶، ۳۷	درس پایه، ۳۲
دوره علمی کوتاه مدت، ۳۶	درس پیش‌نیاز، ۳۲
دوره فراگیر، ۳۶	درس پیوسته، ۳۲
دوره نوبت دوم، ۳۷	درس تخصصی، ۳۲
دوره‌های آموزش عالی کوتاه مدت، ۳۷	درس جایگزین، ۳۲
	درس جبرانی، ۳۲
	درس عملی، ۳۳
	درس عمومی، ۳۳
	درس معرفی به استاد، ۳۳
	درس نظری، ۳۳
	درس نظری-عملی، ۳۳
راهنمای کارورز (علمی-کاربردی)،	

زیربنای ناخالص بناهای دانشگاهی در	۳۸
دست احداث، ۴۱	رتبه در زیر گروه، ۳۸
زیرگروه آزمایشی، ۴۱	رتبه در سهمیه، ۳۸
زیرمجموعه رشته، ۴۱	رتبه علمی، ۳۸، ۶۶
	رتبه کل کشوری، ۳۸
	رساله دکتری، ۳۸، ۹، ۸، ۳۹
	رشته-محل، ۲۸، ۳۹
	رشته استانی، ۳۹
	رشته تحصیلی، ۲۷، ۳۹، ۵۶
	رشته تحصیلی دارای شرایط خاص، ۳۹
	رشته خاص استانی، ۳۹، ۴۹
	رشته دبیری/دبیرفنی، ۳۹
	رشته قبولی، ۳۹
	رشته قطبی، ۴۰
	رشته کشوری، ۴۰
	رشته ناحیه‌ای، ۴۰
	ز
	زیربنای خالص بناهای دانشگاهی در
	حال بهره‌برداری، ۴۰
	زیربنای خالص بناهای دانشگاهی در
	دست احداث، ۴۰
	زیربنای فضاهای دانشگاهی راکد، ۴۰
	زیربنای ناخالص بناهای دانشگاهی در
	حال بهره‌برداری، ۴۰

س

ساختمان چند مستاجر پارک‌های	
علم و فناوری، ۴۲	
سال تحصیلی، ۴۲	
ستاد گسترش زبان فارسی و ایران-	
شناسی، ۴۲	
سرانه دانشجویی، ۴۲	
سرمایه‌گذار مخاطره‌پذیر، ۴۲	
سفر دانشجویی، ۴۲	
سمپوزیوم، ۴۳، ۷۱	
سمینار، ۴۳	
سنوات تحصیلی، ۴۳	
سهمیه آزمون سراسری، ۴۳	

ش

شاغلان بخش پژوهش، ۴۳	
شبکه، ۴۳، ۴۴	
شبکه پژوهش و فناوری، ۴۴	
شبکه واحد پژوهشی، ۴۴	
شرکت کننده آزمون سراسری، ۴۴	

طرح پژوهشی مشترک، ۴۶	شورای تعامل و تبادل نظر دانشجو و دانشگاه، ۴۶
طرح تأییدی، ۴۷	شورای صنفی دانشجویی، ۴۴
طرح تجاری شده، ۴۷	شورای گسترش آموزش عالی، ۴۴
طرح تحقیقاتی، ۴۷	شهریه، ۴۵
طرح خاتمه یافته، ۴۷	شهریه ثابت، ۴۵
طرح دارای متقاضی، ۴۷	شهریه متغیر، ۴۵
طرح راکد، ۴۷	شیوه آموزش، ۴۵
طرح متقاضی استفاده از تسهیلات، ۴۷	

ص

طرح مشابه سازی، ۴۸	صندوق رفاه دانشجویان، ۱۸، ۷۶
طرحنامه (پروپوزال)، ۴۸	
طرحنامه مصوب، ۴۸	
طرح نیمه صنعتی، ۴۸	
طول تحصیل، ۴۸	

ض

ضرایب مواد امتحانی (آزمون سراسری)، ۴۵

ط

ظ

ظرفیت پذیرش، ۴۸
ظرفیت پذیرش مناطق محروم، ۴۹

ع

عضو هیأت علمی، ۸، ۹، ۲۱، ۳۱، ۵۰، ۵۱، ۵۲، ۶۰، ۶۱	طرح استفاده از حداکثر توان فنی و مهندسی کشور، ۴۶
عضو هیأت علمی بورسیه، ۵۰	طرح پذیرش شده، ۴۶
عضو هیأت علمی پاره وقت، ۵۰	طرح پژوهشی، ۴۶، ۴۷، ۴۸، ۶۳
عضو هیأت علمی پژوهشی، ۵۰	طرح پژوهشی پیشنهادی، ۴۶
	طرح پژوهشی جاری، ۴۶

ق

- عضو هیأت علمی پیمانی، ۵۰
 عضو هیأت علمی تمام وقت، ۵۰
 عضو هیأت علمی حق التدریسی، ۵۱
 عضو هیأت علمی رسمی آزمایشی، ۵۱
 قرارداد همکاری علمی بین‌المللی، ۵۴
 قطب علمی، ۵۴
 قیمت تمام شده تحصیلی، ۵۴

ک

- عضو هیأت علمی رسمی قطعی، ۵۱
 عضو هیأت علمی طرح سربازی، ۵۱
 عضو هیأت علمی مدعو، ۵۱
 عضو هیأت علمی نمونه، ۵۱
 عضو هیأت علمی نیمه وقت، ۵۲
 عضو هیأت علمی وابسته دانشگاه پیام‌نور، ۵۲
 عضویت در سازمان‌های بین‌المللی، ۵۲

- کادر آموزشی، ۵۵
 کار-گروه علمی و آموزشی دبیرخانه شورای عالی امور ایرانیان خارج از کشور، ۵۵
 کارآفرین، ۵۵
 کارآموزی، ۲۸، ۵۵

- کار دانشجویی، ۵۵
 کاردانی پیوسته، ۵۵
 کاردانی ناپیوسته، ۵۶
 کارشناس آموزشی، ۵۶
 کارشناس پژوهشی، ۵۶
 کارشناسی ارشد پیوسته، ۵۶
 کارشناسی ارشد ناپیوسته، ۵۶
 کارشناسی پیوسته، ۵۷
 کارشناسی ناپیوسته، ۵۷
 کارکنان آموزشی، ۵۷
 کارگاه آموزشی، ۵۷
 کارورزی، ۵۷
 کانون تفکر، ۵۸

ف

- فارغ التحصیل، ۵۳
 فراگیر، ۱۶، ۵۳
 فرصت تحقیقاتی دوره‌های تحصیلی
 دکتری تخصصی، ۵۳
 فرهنگ کارت دانشجو، ۵۳
 فضای مجازی، ۳، ۶
 فن بازار، ۵۳
 فناوری، ۳، ۴، ۱۴، ۱۷، ۲۰، ۲۲، ۲۹، ۳۴، ۴۰، ۴۲، ۴۴، ۵۳، ۶۴، ۶۷، ۷۱
 ۸۰، ۷۴، ۷۹

- کانون فرهنگی دانشجویی، ۵۸
 کتاب دانشگاهی، ۵۸
 کتاب دانشگاهی آزمایشی، ۵۸
 کتاب دانشگاهی فرا درسی، ۵۸
 کتاب دانشگاهی قطعی، ۵۸
 کتاب دانشگاهی کمک درسی، ۵۹
 کرسی زبان فارسی، ۵۹
 کمیته انضباطی، ۵۹
 کمیسیون موارد خاص دانشجویی، ۵۹
 کنفرانس علمی، ۵۹
 کنکور، ۵۹
 کنگره علمی، ۵۹
- م**
- نیمه‌متمرکز، ۶۱
 گواهی تأیید علمی و فنی، ۴۷، ۶۲
 گواهینامه پایان دوره، ۵
 گواهینامه تحصیلی، ۶۲
- م**
- ماده امتحانی، ۶۳
 مالکیت فکری، ۶۳
 مالکیت معنوی، ۶۳
 میتکر، ۵۵
 متخصص خارجی، ۶۳
 متقاضی شرکت در جشنواره
 خوارزمی، ۶۳
 مجتمع آموزش عالی، ۶۳
 مجری طرح، ۶۳
 مجله علمی - پژوهشی، ۶۴
 مجله علمی - ترویجی، ۶۴
 مجمع علمی بین‌المللی و منطقه‌ای،
 ۶۴
 مجوز اصولی (آموزش عالی)، ۶۴
 مجوز تمدید دوره تحصیلی، ۶۴
 مجوز قطعی، ۶۴
 مجوز قطعی پارک علم و فناوری یا
 مرکز رشد واحدهای فناور، ۶۵
 مجوز یک بار پذیرش، ۶۵
 محتوای آموزشی، ۶۵
- گ**
- گرایش تحصیلی، ۶۰
 گردهمایی علمی بین‌المللی، ۶۰، ۷۸
 گروه آزمایشی، ۴۱، ۶۰
 گروه آزمایشی علمی - کاربردی، ۶۰
 گروه آزمون، ۶۰
 گروه آموزشی، ۳۳، ۶۰
 گروه پژوهشی، ۱۴، ۶۱، ۶۷
 گروه تحصیلی، ۶۱
 گزارش نهایی طرح، ۶۱
 گزینش دانشجو، ۶۱
 گزینش دانشجو به روش متمرکز، ۶۱
 گزینش دانشجو به روش

- محل تحصیل، ۲۹
- مقاله علمی- پژوهشی، ۶۸
- مخترع، ۱۹، ۶۵
- مقاله علمی- ترویجی، ۶۹
- مدت مجاز تحصیلی، ۴
- مقاله نمایه شده، ۶۹
- مددجوی بهداشت روانی، ۶۵
- مقرری تحصیلی دانشجویان بورسیه، ۶۹
- مدرس دانشگاهی، ۶۵
- مقطع تحصیلی، ۶۹
- مدرس علمی-کاربردی، ۶۵
- موافقت اصولی در آموزش عالی، ۶۹
- مدرک تحصیلی، ۶۶
- مؤسس پارک (مرکز رشد) علم و فناوری، ۶۹
- مربی، ۶۶
- مؤسسه آموزش عالی، ۷، ۱۲، ۱۳، ۶۸، ۶۷، ۴۸، ۴۵، ۲۹، ۲۳، ۱۴، ۱۷
- مربی آموزشیار، ۶۶
- مرتبۀ علمی، ۶۶
- مرخصی تحصیلی، ۶۶
- مرکز آموزش عالی، ۶۶، ۲۹
- مرکز آموزش عالی علمی-کاربردی، ۶۶
- مؤسسۀ آموزش عالی آزاد، ۷۰
- مرکز آموزش عالی دولتی، ۷۰
- مؤسسۀ آموزش عالی معتبر خارجی، ۷۰
- مرکز پژوهشی، ۶۷
- مؤسسۀ آموزش عالی غیردولتی عمومی، ۷۰
- مرکز رشد تحصیلات تکمیلی، ۶۷
- مؤسسۀ آموزش عالی غیردولتی- غیرانتفاعی، ۷۰
- مرکز رشد واحدهای فناور، ۶۷
- مؤسسۀ اخذ پذیرش دانشجو، ۷۰
- مرکز مشاوره دانشجویی، ۶۷
- مؤسسۀ پژوهشی، ۷۱
- مسابقات ورزشی قهرمانی جهانی دانشجویان، ۶۸
- مؤسسۀ تحقیقاتی، ۷۱
- مسابقه درون دانشگاهی، ۶۸
- مؤسسۀ دانشگاهی غیرمجاز، ۷۱
- مسابقه قهرمانی بین دانشگاهی، ۶۸
- میان رشته‌ای، ۷۱
- مستنکف، ۶۸
- میزگرد، ۷۱
- مشاوره دانشجویی، ۶۸

واحد استانی علمی-کاربردی، ۷۵	ن
واحد تحقیق و توسعه، ۷۵	
واحد دانشگاهی پیام نور، ۷۵	ناظر طرح، ۷۲
واحد درسی، ۳۵، ۷۵	نتایج آزمون، ۱۳، ۱۸
وام ازدواج دانشجویی، ۷۵	نخبه، ۷۲
وام بیمه خدمات درمانی دانشجویی، ۷۶	نخبه ایرانی خارج از کشور، ۷۲
وام تحصیلی دانشجویی، ۷۶	نشریه دانشگاهی، ۷۲
وام حج عمره دانشجویی، ۷۶	نشست فرهنگی دانشجویی، ۷۲
وام حوادث غیرمترقبه دانشجویی، ۷۶	نظارت و ارزیابی آموزش عالی، ۷۳
وام دانشجویان استعدادهای درخشان، ۷۶	نظام واحدی، ۷۳
وام دانشجویان قهرمان ورزشی، ۷۶	نمایشگاه علمی، ۷۳
وام دانشجویی، ۷۶	نمره تراز، ۷۳
وام شهریہ دانشجویی، ۷۷	نمره خام، ۷۳
وام ضروری دانشجویان مبتکر، ۷۷	نمره کل، ۷۳
وام ضروری دانشجویی، ۷۷	نهاد آموزش عالی، ۷، ۵۷، ۶۳، ۶۴
وام مسکن دانشجویی، ۷۷	نهاد آموزش عالی، ۶۶، ۷۴
وام موارد خاص دانشجویی، ۷۷	نهاد آموزشی، ۳، ۲۹
ودیعہ مسکن دانشجویی، ۷۷	نهاد بورس دهنده، ۲۶
	نهاد پژوهشی، ۱۵، ۴۳، ۶۷، ۷۱، ۷۴
	نهاد علمی، ۳۵
	نهاد فناوری، ۷۴
ه	نیمسال تحصیلی، ۲۴، ۲۸، ۳۶، ۴۲
هزینه‌های تحصیلی، ۴۵، ۷۶	۴۵، ۷۴، ۷۵
همایش‌های علمی بین‌المللی، ۷۸	و
همترازی هیأت علمی، ۷۸	
همکار اصلی طرح، ۷۸	واحد آموزشی SCO، ۷۵

همکار علمی - فنی، ۷۸

همکاری علمی بین‌المللی، ۷۸

هنرآموز، ۷۸

هیأت امناء، ۷۹

هیأت دانشگاهی خارجی، ۷۹

هیأت ممیزه، ۷۹

هیأت ممیزه مرکزی، ۷۹

هیأت ممیزه منتخب، ۷۹

ی

یادداشت تفاهم همکاری علمی

بین‌المللی، ۸۰

یادگیری الکترونیکی، ۸۰

یونیورسیته ورزش دانشجویان، ۸۰

